

МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

ДП „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА” (ГРУПА)

30 септември 2023 г.

ДП НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА

Съдържание

Междинен консолидиран доклад за дейността	i
Междинен консолидиран отчет за приходите и разходите	1
Междинен консолидиран счетоводен баланс	2
Междинен консолидиран отчет за собствения капитал	3
Междинен консолидиран отчет за паричните потоци по прекия метод	4
Пояснения към междинния консолидиран финансов отчет	5

МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ (ГРУПА)
КЪМ 30.09.2023 г.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (Групата) включва ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (Компанията майка или НКЖИ) и дъщерно дружество „ТРЕН“ ЕООД.

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ е със статут на държавно предприятие съгласно чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, образувано на основание на чл. 9 от Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ) и е регистрирано с решение на Софийския градски съд №1 от 15 януари 2002 г., вписана в регистъра под №948, том 18, стр. 32 по ф.д. №23/2002 г. Седалището и адресът на управление на Компанията майка е: Република България, гр. София, Столична община, район Сердика, бул. „Княгиня Мария Луиза“ №110.

Компанията майка е създадена при преобразуване на Национална компания „Български държавни железници“ чрез отделяне, считано от 1 януари 2002 г. и е правопреемник на отделените активи и пасиви в частта, отнасяща се до железопътната инфраструктура, съгласно разделителен баланс към 31 декември 2001 г. Предприятието е управител на железопътната инфраструктура.

Едноличен собственик на капитала на Компанията майка е държавата чрез министъра на транспорта и съобщенията. Органи на управление, съгласно Закона за железопътния транспорт са министърът на транспорта и съобщенията, управителен съвет (УС) и генерален директор.

За отчетния период Управителният съвет на Компанията майка е в състав:

- За периода от 01.01.2023 г. до 17.09.2023 г.: Кристиан Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Кръстев, Марио** Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД
- Гълъбов и Златин Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Крумов;**
- За периода от 18.09.2023 г. до 30.09.2023 г.: Камен Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Диков, Васко** Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Балабанов и Мария** Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Генова;**

Генерален директор на Компанията майка е:

- За периода от 01.01.2023 г. до 17.09.2023 г.: Златин Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Крумов;**
- За периода от 18.09.2023 г. до 30.09.2023 г.: Мария Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Генова;**

В Компанията майка е назначен Одитен комитет със заповед на министъра на транспорта и съобщенията в състав: Катя Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Атанасова, Борис** Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Йовчев и Мая** Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД **Шишкова** (назначена от 20.04.2023 г.).

Компанията майка има следната структура на административно-стопански териториално обособени звена: Управления на движение на влаковете и гаровата дейност (УДВГД) – 3 звена в София, Горна Оряховица и Пловдив; Железопътни секции (ЖПС) – 6 звена в София, Враца, Горна Оряховица, Пловдив, Шумен и Бургас; Поделение „Електроразпределение“ (ЕРП); Поделение „Сигнализация и телекомуникации“ (СиТ); Център за професионална квалификация (ЦПК).

ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ е едноличен собственик на дъщерно дружество „ТРЕН“ ЕООД, което приключва дейността си „Търговия на електрическа енергия“ на основание решение на Управителния съвет на Компанията майка от 11.06.2020 г. за прекратяване на търговската дейност на дружеството и обявяването му в ликвидация, и на основание заповед №ПД-137/17.07.2020 г. на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията (старо наименование), с която е разрешено на ръководството на Компанията майка да прекрати дейността на „ТРЕН“ ЕООД. Това обстоятелство е вписано в Агенцията по вписванията – търговския регистър на 29.10.2020 г. На основание Решение на УС на Компанията майка, взето с протокол

№12-10/21 от 27.10.2021 г., срокът на ликвидацията на дружеството е удължен с една година до 30.10.2022 г. и с Решение на УС на Компанията майка, взето с протокол №31-10/22 от 21.10.2022 г., срокът на ликвидация на дъщерното дружество „ТРЕН“ ЕООД е удължен с една година, считано от 30.10.2022 г., с Решение на УС на Компанията майка, взето с протокол №35-10/23 от 25.10.2023 г., срокът на ликвидация на дъщерното дружество „ТРЕН“ ЕООД е удължен с една година, считано от 30.10.2023 г.

Компанията майка е свързано лице с асоциирани предприятия „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД, в което притежава 49% дялово участие, акционерно участие в „Зона за обществен достъп-Бургас“ АД с 20% от акционерния капитал и малцинствено участие в ЗАД „Алианс България“ от 2,796%.

Дейностите в предприятието са регламентирани от ЗЖТ, подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, международни споразумения за железопътни превози, по които Република България е страна и са съобразени с изискванията на директивите на Европейската комисия.

Предметът на дейност на НКЖИ, определен в чл.10 от ЗЖТ е:

- Осигуряване използването на железопътна инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия;
- Извършване на дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура;
- Определяне и събиране на инфраструктурните такси (ИТ) от лицензираните железопътни превозвачи в съответствие с методика, приета от Министерски съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията;
- Разработване на графика за движение на влаковете, съгласувано със заявителите, а за пътническите превози – и с общините;
- Управление на влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност;
- Приемане на заявките на заявителите за получаване на капацитет от железопътната инфраструктура за извършване на превоз при публично обявяване на капацитета на железопътната инфраструктура и предоставяне на достъп при условията, предвидени в ЗЖТ;
- Приемане и изпълнение на заявките на заявителите за получаване на капацитет от железопътната инфраструктура във връзка с изпълнение на възложените им задължения за извършване на обществени превозни услуги;
- Изготвяне, поддържане и съхраняване на регистър, съдържащ данни за земята и обектите на железопътната инфраструктура;
- Разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт;
- Предоставяне на други услуги.

Компанията майка осъществява международно сътрудничество чрез участието си в: Международен съюз на железниците (UIC), Общност на европейските железопътни и инфраструктурни компании (CER), Организация за сътрудничество на железниците (ОСЖД), Организация на европейските управители на железопътна инфраструктура “RailNetEurope” (RNE).

Компанията майка участва и в регионални сдружения и обединения за сътрудничество в железопътния транспорт като Югоизточната регионална група (SERG) и Асоциация коридор Х Плюс. От 2017 г. Компанията майка е пълноправен член на Платформа на управителите на железопътна инфраструктура в Европа (PRIME). НКЖИ участва активно в дейността на управителните органи и работните групи на Товарен Железопътен Коридор №7 „Ориент/Източно-Средиземноморски“, който е единствения действащ европейски железопътен коридор преминаващ през територията на Република България. От 2018 г. Компанията майка е бенефициент по Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства по линия на „Механизъм за свързване на Европа“ (MCE) за осъществяване на дейности по установяване и развитие на Товарен Железопътен Коридор №10 „Алпи-Западни Балкани“ по маршрут Залцбург - Вилах - Любляна - Загреб / Вайс / Линц - Грац - Марибор – Загреб /- Винковци / Вуковар - Товарник – HR / SRB граница - Белград - граница SRB / BG - София - Свиленград - граница между България и Турция, съгласно Изпълнително Решение на Европейската комисия (ЕК) C(2018)1625 на Комисията от 22/03/2018.

Като управител на железопътната инфраструктура в Република България, Компанията майка организира дейността си в съответствие с 5-годишен договор с държавата, представлявана от министъра на финансите и от министъра на транспорта и съобщенията, от една страна, и Компанията майка, от друга страна по чл. 25 (1) от ЗЖТ, 10-годишна програма за развитието на железопътния транспорт и на железопътната инфраструктура и нейната безопасна и надеждна експлоатация, включително при бедствия, терористични действия и военни конфликти по чл. 27 от ЗЖТ, годишна програма за изграждането, поддържането, ремонта, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура по чл. 28 от ЗЖТ, бизнес програма за пет годишен период по Закона за публичните предприятия.

Развитието на железопътния транспорт, като транспорт с по-малко негативно въздействие върху околната среда е приоритет на националната транспортна политика. Усилията са насочени към изграждане на модерна, оперативно съвместима железопътна инфраструктура. Изпълнението на големите инфраструктурни железопътни проекти подкрепя икономическия растеж на регионите, националната и международна свързаност на страната.

Източници за финансиране на железопътната инфраструктура са: държавният бюджет, приходи от инфраструктурни такси за достъп и използването ѝ, приходи от цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, приходи от търговска дейност, приходи от услуги по ценова листа, фондове на евросъюза по различни програми.

За постигане на една от основните цели за развитие на Компанията майка, свързана с успешното и ефективно усвояване на средствата от ЕСИФ/ЕФСУ, Компанията майка като бенефициент на европейски средства изпълнява значителен брой проекти с финансиране от Европейската комисия по различни програми и фондове като:

➤ *Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г.*, чиято обща цел е „Развитие на устойчива транспортна система“. Тя съответства на целите на Стратегия „Европа 2020“, както и на целите на Националната програма за реформи и на Националната програма за развитие: България 2020.

➤ *Механизъм за свързване на Европа (MCE)* като инструмент за финансиране и прилагане на европейската политика в областта на инфраструктурата, подкрепя иновациите в транспортната система, с цел подобряване на инфраструктурата, намаляване въздействието на транспорта върху околната среда, повишаване на енергийната ефективност и безопасността.

➤ *Национален план за възстановяване и устойчивост.* Механизмът за възстановяване и устойчивост е нов инструмент, създаден по предложение на Европейската комисия и целящ устойчиво, съгласувано и справедливо възстановяване на държавите-членки на ЕС от кризата, породена от пандемията от COVID-19. В тази връзка, през 2022 г. България успешно премина процедурата по договаряне и одобрение от ЕК на Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ).

В програмен период 2021-2027 г., Компанията майка е Бенефициент по следните програми:

➤ *Програма транспортна свързаност 2021-2027 г. (ПТС)*, която беше одобрена на 03.10.2022 г. от ЕК. Приоритетите на ПТС 2021-2027 г. допринасят за реализацията на Стратегията за устойчива и интелигентна мобилност на ЕК, която предвижда транспортния сектор да намали значително своите емисии и да стане по-устойчив, както и екологичната мобилност да бъде новият метод за растеж на транспортния сектор. За развитие на транспортната система и отстраняване на регионалните неравенства, инвестициите ще се концентрират основно върху модернизацията на направленията по TEN-T на територията на страната при ограничаване на отрицателните ефекти от развитието на транспортния сектор, с оглед постигане на по-добра интеграция на националната транспортна мрежа в тази на ЕС и подобряване на връзките със съседните страни, което ще допринесе за балансираното регионално развитие и опазването на околната среда. Програмата ще допринесе и за постигане на стратегическите цели на националната транспортна политика, дефинирани в „Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г.“, а именно „Повишаване на ефективността и конкурентоспособността на транспортния сектор“, „Подобряване на транспортната свързаност и достъпност“ и „Ограничаване на отрицателните ефекти от развитие на транспортния сектор“.

➤ *Механизъм за свързване на Европа-2.* Като част от Многогодишната финансова рамка за програмния период 2021-2027, на 07.07.2021 г. е одобрен Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския

Парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на Регламенти (ЕС) №1316/2013 и (ЕС) №283/2014. В приложение III на регламента са посочени транспортните коридори и предварително набелязани участъци на основната мрежа, като за територията на Република България е включено предложеното разширение в трасето на коридор ОИС, чрез добавяне на жп участъците София – граници със Сърбия/Северна Македония.

➤ *Програмата Интеррег VI-A Румъния – България 2021-2027 г.* обхваща трансграничната зона между двете държави, която е една от най-слабо развитите територии в ЕС. Планирани са инвестиции в обхвата на четири приоритета: Приоритет 1 „По-добре свързан регион“; Приоритет 2 „По-зелен регион“; Приоритет 3 „Образован регион“ и Приоритет 4 „Интегриран регион“. Програмата се фокусира върху проекти, които съвместно решават специфични за района предизвикателства, имат реално трансгранично въздействие и са от полза за населението, бизнеса и институциите в трансграничния регион. НКЖИ планира участие в програмата в рамките на Приоритет 1 „По-добре свързан регион“ с подготовка и изпълнение на проекти от стратегическо значение - за реконструкция на железопътна гара и спирка в района на гр. Русе.

➤ *Програмата Интеррег VI-A Гърция - България 2021-2027 г.* е насочена към подпомагане на седем гръцки и четири български трансгранични региона. Тя ще подкрепя националните стратегии за развитие чрез целенасочени интервенции по въпроси, при които трансграничните действия създават добавена стойност, улесняват по-ефективно прилагане и гарантират по-добра ефективност при използването на ресурсите. В тази насока ще се допринесе пряко или косвено за постигането на целите на Националните споразумения за партньорство 2021-2027 на двете страни и техните национални/регионални оперативни програми, плановите за възстановяване и устойчивост и механизма за справедлив преход. НКЖИ планира участие в програмата в рамките на Приоритет 2 „По-достъпен трансграничен регион“ с подготовка и изпълнение на проекти от стратегическо значение.

II. ВАЖНИ СЪБИТИЯ ЗА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закон за публичните предприятия, приет с ДВ бр.79 от 08.11.2019 г., Компанията майка е публично предприятие, което следва да изготвя тримесечни и годишни финансови отчети, анализи и доклади и да ги предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, и на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

Промени в структурата и размера на капитала на НКЖИ:

Допълнителните резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията майка от Национална компания „Български държавни железници“, (Разделителен протокол към 31 декември 2001 г.). Стойностният размер на допълнителните резерви към 30.09.2023 г. е 392 305 хил. лв. (31.12.2022 г.: 391 699 хил. лв.). През 2023 г. за сметка на допълнителните резерви са предоставени безвъзмездно нетекущи активи на стойност 773 хил. лв. съгласно: Решение №1069 от 23.12.2022 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.; Решение №36 от 18.01.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.; Решение №94 от 01.02.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.; Решение №40 от 19.01.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.; Решение №190 от 16.03.2023 г. на МС и Решения на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г. и №23-07/23 от 06.07.2023 г.; Решение №846 от 28.10.2022 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.; Решение №223 от 30.03.2023 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.; Решение №224 от 30.03.2023 г. на МС и Решения на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г. и №23-07/23 от 06.07.2023 г.; Решение №372 от 12.05.2023 г. на МС и Решение на УС №19-06/23 от 14.06.2023 г.; Решение №216 от 24.03.2023 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.; Решение №265 от 05.04.2023 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.; Решение №204 от 23.03.2023 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.; Решение №371 от 12.05.2023 г. на МС и Решение на УС №20-06/23 от 23.06.2023 г.; Решение №417 от 02.06.2023 г. на МС и Решение на УС №24-07/23 от 14.07.2023 г.

Отписани нетекущи активи за сметка на допълнителните резерви на стойност 167 хил. лв. съгласно Заповед №ДС-14-173 от 22.08.2023 г. на Областния управител на Област Пловдив и Решение на УС №12-05/20 от 21.05.2020 г.

Тези изменения са представени в отчета за промените в собствения капитал като сделки със собственика.

Промени в структурата и размера на таксата по чл. 35 от ЗЖТ и цената за разпределение на тягова електрическа енергия:

Компанията майка събира инфраструктурни такси в размер, определен съгласно методика за изчисляване на инфраструктурните такси, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията.

С методиката се определя таксата за пакета за минимален достъп и за достъп до инфраструктура, която свързва обслужващи съоръжения – такса за достъп и използване. Таксата за достъп и използване съдържа в себе си два компонента: такса за преминаване и такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия. Регламентирана е и такса за заявен и неизползван капацитет, приходите от която се признават като приходи от заявен и неизползван капацитет и се представят като други услуги.

Формирането на таксата за достъп и използване и определяне размера на ставките се извършва въз основа на отчетените преки разходи, произтекли директно вследствие на извършването на влаковата услуга и извършена работа по железопътната инфраструктура за предходна година.

В сила от 01.01.2023 г. таксите са както следва: 0,6264 лв. за влакилометър; 0,00204 лв. за брутотонкилометър; 58,08 лв./MWh за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия; 2,1325 лв. за заявен и неизползван капацитет.

В сила от 12.01.2023 г. таксите са както следва: 0,5821 лв. за влакилометър; 0,00192 лв. за брутотонкилометър; 38,25 лв./MWh за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия; 1,8293 лв. за заявен и неизползван капацитет.

Цената за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт“ е нормативно определена от Комисията за енергийно и водно регулиране.

С Решения №Ц-20 от 01.07.2022 г. и №Ц-15 от 30.06.2023 г. КЕВР определя цена за разпределение на тягова електрическа енергия, за втората и третата ценова година от четвъртия регулаторен период в размер съответно на 142,74 лв./MWh, в сила от 01.07.2022 г. и 131,39 лв./MWh, в сила от 01.07.2023 г.

Във връзка с одобрена от Министерски съвет Програма за компенсиране разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия и на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи за периода от 01.01.2023 г. до 30.09.2023 г., одобрена с Решение № 104 от 02.02.2023 г. и в изпълнение на Решение на Народното събрание обн. ДВ бр. 90 от 11.11.2022 г. изменено с решение обн. ДВ. бр. 98 от 09.12.2022 г. и съдържащият се в Програмата механизъм за компенсиране:

- като краен небитов потребител Компанията майка начислява и признава приходи по Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, приета от Министерски съвет са посочени на ред „Финансирания, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“.

- като оператор на електропреносната и електроразпределителните мрежи, чрез поделение „Електроразпределение“, е сключен Договор №6-ОПР/20.02.2023 г. за компенсации за периода януари-март 2023 г. с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. По този договор няма извършени плащания за компенсации на технологичните разходи поради по-ниската цена на електроенергията, закупувана от Българска независима енергийна борса в сегмент „Ден напред“.

С Решение №688 от 04.10.2023 г. на Министерски съвет се одобрява Програма за компенсиране на разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия и на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи за периода от 1 септември 2023 г. до 31 декември 2023 г.

III. ПРОИЗВОДСТВЕН КАПАЦИТЕТ И СТЕПЕН НА НАТОВАРЕНОСТ

Компанията майка като управител на железопътната инфраструктура на Република България предоставя използването ѝ от лицензирани железопътни предприятия при равнопоставени условия. През 2023 г. железопътната инфраструктура е предоставена за ползване от всички железопътни превозвачи. Производственият капацитет на железопътната мрежа е сравнително постоянна величина. Запълване на капацитета се достига в определени железопътни участъци и линии поради извършване на ремонти на железния път и съоръженията.

Извършена работа по железопътни превозвачи, изразена във влаккилометри, брутотонкилометри и реализираните от тях приходи от такса преминаване по железопътната инфраструктура са показани в следващите таблици:

Таблица №1

Натурални и стойностни измерители	Влаккилометри	Брутотонкилометри (хил.)	Приходи от такса преминаване (хил. лв.)
Отчет към 30.09.2023 г.	23 381 561	10 463 738	33 505
Отчет към 30.09.2022 г.	23 973 467	11 293 201	23 298
<i>Изменение към 30.09.2023/30.09.2022 (+/-)</i>	-591 906	-829 463	10 207
<i>Изменение към 30.09.2023/30.09.2022(%)</i>	-2,47%	-7,34%	43,81%

При сравнението на натуралните измерители на влаковата работа и реализираните от тях приходи от такса преминаване към 30.09.2023 г. спрямо 30.09.2022 г. се отчита намаление в натуралните измерители и увеличение в стойностния измерител. Увеличението на приходите от таксата преминаване в стойностно изражение се дължи на изпълнението на разпоредбите в ПМС №118/09.06.22 г. и ПМС №304/29.09.22 г., за което Компанията майка е получила финансиране под формата на субсидия.

Извършените превози, изразени във влаккилометри и брутотонкилометри и реализираните от тях приходи от такса преминаване по железопътната инфраструктура към 30.09.2023 г. спрямо 30.09.2022 г. по железопътни превозвачи, са показани в следващата таблица:

Таблица №2

Железопътни превозвачи	Към 30.09.2023 г.		Към 30.09.2022 г.		Към 30.09.23 г.	Към 30.09.22 г.
	Натурални измерители				Приходи от такса за преминаване	
	Влаккм.	Брутотон км.	Влаккм.	Брутотон км.		
		/хил./		/хил./		/хил. лв./
БДЖ ПП ЕООД	16 485 648	3 537 987	16 365 893	3 518 415	16 388	10 748
БДЖ ТП ЕООД	3 072 501	2 829 329	3 528 515	3 480 356	7 209	5 714
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	1 050 269	1 301 622	1 028 550	1 231 032	3 118	1 931
Пимк рейл ЕАД	651 397	704 547	668 289	722 964	1 657	1 137
ТБД Товарни превози ЕАД	612 209	522 753	810 281	650 597	1 357	1 126
Рейл Карго Кериър България ЕАД	573 036	638 749	553 923	615 390	1 473	922
Ди Би Карго България ЕООД	419 158	486 996	472 402	572 915	1 153	870
БЖК ЕАД	332 050	337 434	454 144	458 117	843	751
ЛТЕ БЪЛГАРИЯ ЕООД	74 079	40 527	22 475	9 238	121	24
Евроинженеринг ЕООД	58 783	43 851	16 156	10 410	118	23
ТСВ ЕАД	24 408	4 429	22 252	4 096	23	14
Мини Марица-изток ЕАД	12 128	11 410	19 826	17 544	29	31
Порт Рейл ООД	10 356	2 846	3 960	462	11	2

Железопътни превозвачи	Към 30.09.2023 г.		Към 30.09.2022 г.		Към 30.09.23 г.	Към 30.09.22 г.
	Натурални измерители				Приходи от такса за преминаване	
	Влаккм.	Брутотон км.	Влаккм.	Брутотон км.		
		/хил./		/хил./		
Експрес сервиз ООД	3 039	376	3 371	437	2	2
Газтрейд АД	1 229	544	2 008	918	2	2
Карго Транс Вагон България АД	1 153	324	1 300	302	1	1
СКМ Рейл ЕООД	118	14	–	–	–	–
ДМВ Карго рейл ЕООД	–	–	122	8	–	–
ОБЩО ПРИХОДИ	23 381 561	10 463 738	23 973 467	11 293 201	33 505	23 298

Извършената работа по железопътни превозвачи, изразена в MWh и реализираните от тях приходи от такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия и от разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт са показани в следващите таблици:

Таблица №3

Натурални и стойностни измерители	MWh	Приходи от разпределение на тягова ел. енергия (хил. лв.)	Приходи от такса за използване на ел. оборудване (хил. лв.)
Отчет към 30.09.2023 г.	227 575	32 258	8 883
Отчет към 30.09.2022 г.	238 806	32 241	9 271
Изменение към 30.09.2023/30.09.2022 (+/-)	-11 231	17	-388
Изменение към 30.09.2023/30.09.2022 (%)	-4,70%	0,05%	-4,18%

При сравнението на натуралния и стойностните измерители към 30.09.2023 г. спрямо 30.09.2022 г. се отчита намаление в натуралния измерител, увеличение в приходите от разпределение на тягова ел. енергия и намаление в приходите от такса за използване на ел. оборудване. Намалението в стойностно изражение на приходите от такса за използване на ел. оборудване се дължи главно на намалената такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия, в сила от 12.01.2023 г., както и от изпълнението на разпоредбите в ПМС № 118/09.06.22 г. и ПМС №304/29.09.22 г., за което Компанията майка е получила финансиране под формата на субсидия през 2022 г.

Извършените превози, изразени в MWh и реализираните от тях приходи от разпределение на тягова ел. енергия и от такса за използване по железопътната инфраструктура към 30.09.2023 г. спрямо 30.09.2022 г. по железопътни превозвачи, са показани в следващата таблица:

Таблица №4

Железопътни превозвачи	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2022 г.	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2022 г.	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2022 г.
	Натурален измерител		Приходи от разпределение на тягова ел. енергия		Приходи от такса за използване на ел. оборудване	
	MWh		хил. лв.		хил. лв.	
БДЖ ПП ЕООД	113 108	112 345	15 727	15 054	4 424	4 324
БДЖ ТП ЕООД	44 400	52 213	6 181	7 005	1 734	2 028
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	22 895	22 637	3 174	3 038	891	882
Пимк рейл ЕАД	12 033	11 781	1 681	1 588	468	474

Железопътни превозвачи	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2022 г.	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2022 г.	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2022 г.
	Натурален измерител		Приходи от разпределение на тягова ел. енергия		Приходи от такса за използване на ел. оборудване	
	MWh		хил. лв.		хил. лв.	
Рейл Карго Кериър България ЕАД	11 211	11 184	1 556	1 505	434	444
Ди Би Карго България ЕООД	8 861	10 119	1 235	1 357	344	393
ТБД Товарни превози ЕАД	8 452	10 200	1 176	1 368	330	395
БЖК АД	5 777	8 098	797	1 089	225	320
ЛТЕ България ЕООД	838	229	115	32	33	11
ОБЩО ПРИХОДИ	227 575	238 806	31 642	32 036	8 883	9 271

Забележка: Приходите от разпределение на тягова електрическа енергия по железопътни превозвачи не включва приходи от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, които са в размер на 616 хил. лв. към 30.09.2023 г. и 205 хил. лв. към 30.09.2022 г.

IV. ПЕРСОНАЛ И ПОЛИТИКА НА ДОХОДИТЕ

Определянето на трудовите възнаграждения на персонала на Компанията майка е в съответствие с изискванията на законовите и подзаконовни нормативни актове (Кодекс на труда, Наредба за структурата и организацията на работната заплата) и постигнати договорености със синдикалните организации в Колективен трудов договор (КТД), доразвити във Вътрешни правила за работната заплата (ВПРЗ).

Промени във вътрешната нормативна база

В сила от 01.01.2023 г. е подписано допълнително споразумение към КТД 2022 г. за отразяване промени в трудовото законодателство.

В сила от 01.01.2023 г. и от 01.03.2023 г. са направени изменения и допълнения на ВПРЗ на НКЖИ за отразяване постигнати договорености със синдикатите.

В сила от 10.07.2023 г. е подписано допълнително споразумение към КТД 2022 г. за отразяване промени в Приложение 2 и Приложение 4 към КТД 2022 г.

В сила от 01.09.2023 г. е подписано допълнително споразумение към КТД 2022 г. за промяна в размера на ваучерите за храна от 150 лв. на 200 лв.

Персонал

Към 30.09.2023 г. числеността по щат в Компанията майка е 11 663 броя, което е с 3 щатни бройки повече спрямо 30.09.2022 г. Списъчният брой на персонала в НКЖИ към 30.09.2023 г. е 10 426 бр., спрямо 30.09.2022 г. се отчита намаление със 186 бр.

За периода от 01.01.2023 г. до 30.09.2023 г. в Компанията майка са постъпили 611 броя работници и служители и са напуснали 768 броя.

Политика на доходите

На основание Постановление № 497 от 29.12.2022 г. на Министерски съвет, в сила от 01.01.2023 г. е определена минимална работна заплата за страната в размер на 780 лв. Във връзка с това и в съответствие с договорения механизъм в КТД 2022 г., в сила от 01.01.2023 г. основните заплати на работещите в Компанията майка са увеличени с 9,86%.

Въведено е заплащане на допълнителни възнаграждения за интензивност на база изготвени методики: за поделение ЕРП и ЖПС, в сила от 01.02.2023 г.; за поделение СИТ, в сила от 01.03.2023 г.

В сила от 01.09.2023 г. е увеличен размерът на ваучерите за храна на работещите в Компанията майка от 150 лв. на 200 лв.

Обучение и развитие на персонала

Продължава провеждането на последователна политика по вътрешнофирмено обучение на персонала с цел минимизиране на недостига на експлоатационен персонал и преодоляване на дефицитите в компетенциите на всички нива.

По утвърдената Програма за провеждане на курсове за професионално обучение в Центъра за професионална квалификация към 30.09.2023 г. за нуждите на Компанията майка са обучени 3 190 работници и служители, както следва:

- придобиване на степен на професионална квалификация – 47 броя;
- придобиване на квалификация по част от професия – 83 броя;
- придобиване на професионална квалификация и правоспособност – 144 броя;
- придобиване на правоспособност – 112 броя;
- разширяване и актуализиране на професионална квалификация – 247 броя;
- периодично обучение по нормативни документи – 2 557 броя.

За 2023 г. са разписани договори за сътрудничество със следните учебни институции:

- с висшите учебни заведения: ВТУ „Тодор Каблешков“, УНСС, Минно-геоложки университет, УАСГ, ВСУ „Любен Каравелов“, Бургаски свободен университет, НВУ „Васил Левски“ - Велико Търново и Висше училище по телекомуникации и пощи;
- с професионалните гимназии: ПГ по подземна строителна и транспортна техника - гр. София, ПГ ЖПТ „Христо Смирненски“ - гр. Карлово, ПГ ЖПТ „Никола Йонков Вапцаров“ - гр. Горна Оряховица, ПГ по телекомуникации - гр. София и ПГ по аудио-, видео- и телекомуникация „Александър Степанович Попов“.

Сключени са споразумения за партньорство с Професионални гимназии по жп транспорт „Христо Смирненски“ и „Никола Йонков Вапцаров“ във връзка с организирането и реализирането на обучение чрез работа (дуална система на обучение).

По Стипендиантската програма за студенти към 30.09.2023 г. са в сила 28 броя договори със студенти, обучаващи се по специалности свързани с дейността на Компанията майка.

С цел презентиране на компанията като работодател, НКЖИ взе участие в следните кариерни събития:

- „Отворени врати“ във Висшето училище по телекомуникации и пощи;
- „Национални дни на кариерата“ 2023 – виртуално участие;
- „Ден на специалностите“ във ВТУ „Тодор Каблешков“.
- през месец май бяха проведени масови кариерни мероприятия в реална работна среда на територията на цялата страна – София, Пловдив, Бургас, Сливен, Горна Оряховица, Велико Търново, Враца, Карлово, Мездра, Плевен, Монтана, Русе, Шумен, Благоевград, Димитровград и др., с цел запознаване на учениците от професионалните гимназии и студентите с дейността на Компанията майка и с възможностите за кариерно развитие в нея.

Събитията включваха презентиране на НКЖИ, посещение на жп гари и обекти, както и запознаване с работата, машините и съоръженията на Компанията майка.

На 15.09.2023 г. на Международния технически панаир в Пловдив представители на отдел УЧР осъществиха среща с ученици от Професионална гимназия по архитектура, строителство и геодезия в Пловдив, като се обсъдиха възможностите за работа в Компанията майка.

Учениците посетиха щанда на НКЖИ, където беше представена новата комбинирана машина за поддръжка и ремонт на контактна мрежа и бяха запознати с начина и на работа от представителите на фирма Geismar.

V. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА**ДЪРЖАВНО ФИНАНСИРАНЕ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА**

На основание на Договора между Република България и Компанията майка и Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. и постановлението за неговото изпълнение към 30.09.2023 г. на Компанията майка са предоставени средства за субсидия в размер на 199 948 хил. лв. и капиталови трансфери в размер на 119 200 хил. лв.

Субсидия за текуща дейност. Усвоената в размер на 190 352 хил. лв. субсидия е насочена към дейностите по текущо поддържане, изплащане на възнаграждения и осигуровки на персонала и експлоатация на железопътната инфраструктура, които не се покриват от реализираните приходи от дейността.

Капиталови трансфери. С усвоените капиталови трансфери в размер на 97 373 хил. лв. се осигурява изпълнението и съответното финансиране на проекти от инвестиционната програма на предприятието за ремонт, рехабилитация и изграждане на обекти от железопътната инфраструктура.

Проектите, финансирани с капиталови трансфери са показани в следващата таблица:

Таблица №5

№ по ред	Наименование на проекта	КТ (хил. лв.)
1	Ремонт на железния път и съоръженията за поддържане на достигнатите скорости	20 627
2	Модернизиране на осигурителни системи и прелезни устройства	7 192
3	Модернизация и реконструкция на тягови подстанции	665
4	Удвояване и електрификация на железопътна линия Карнобат-Синдел	12 006
5	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна	20 019
5.1	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна – междугария	8 664
5.2	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна – гари	11 355
6	Строителство и ремонт на сгради и съоръжения в съответствие с европейските изисквания	2 937
7	Доставка жп Механизация	18 192
8	Съфинансиране на ДП НКЖИ за проект: "Модернизация на железопътната линия София-Пловдив - жп участък Елин Пелин – Костенец, фаза 1"	262
9	Съфинансиране на ДП НКЖИ за проект: "Модернизация на железопътния участък Костенец-Септември"	15 473
Общо		97 373

ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Компанията майка е бенефициент по значителен брой проекти с финансиране от ЕС по различни програми и фондове.

Към 30.09.2023 г. на различно ниво на изпълнение и подготовка са следните железопътни инфраструктурни проекти, свързани с проектиране и изграждане на железопътната инфраструктура:

Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020

Проектите, финансирани по ОПТТИ, по приоритетна ос и с Безвъзмездна финансова помощ са показани в следващата таблица:

Таблица №6

№ по ред	Наименование на проекта	БФП (хил. лв.)
Приоритетна ос 1: „Развитие на железопътната инфраструктура по „основната“ и „разширената“ Трансевропейска транспортна мрежа“		
1	Модернизация на железопътната линия София – Пловдив: жп участък Елин Пелин-Костенец, Фаза 1	66 342
2	Рехабилитация на железопътната линия Пловдив-Бургас, Фаза 2	58 400

№ по ред	Наименование на проекта	БФП (хил. лв.)
3	Техническа помощ за подготовка на проект "Модернизация на железопътната линия София-Перник-	45
4	Модернизация на железопътната линия София – Драгоман – сръбска граница: жп участък Волюяк – Драгоман, Фаза 1	27 524
5	Възстановяване, ремонт и модернизация на Тягови подстанции – Варна и Разград и изграждане на Тягова подстанция Русе и въвеждане на система за телеуправление и телесигнализация – SCADA	3 120
6	Проект „От изток към Запад – 2. Достъп до Коридор ОИС от централното пристанище на Бургас: Рехабилитация на железопътните връзки към Трансевропейската транспортна мрежа“	733
Приоритетна ос 3: „Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитие на устойчив градски транспорт“		
6	Реконструкция на гарови комплекси Стара Загора и Нова Загора	2 752
Приоритетна ос 4: „Иновации в управлението и услугите – внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта“		
7	Проектиране и внедряване на Система за управление на влаковата работа (СУВР) в Национална компания „Железопътна инфраструктура“	3 584
Приоритетна ос 5:		
1	Подкрепа за административния капацитет на Дирекция СРИП в ДП НКЖИ във връзка с ангажиментите ѝ за програмиране, подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол на железопътните проекти, съфинансирани от ОПТТИ 2014-2020 и за подготовка на ОПТС	365
2	Подкрепа за Дирекция СРИП на НКЖИ при управлението и изпълнението на железопътните проекти, финансирани от ОПТТИ 2014-2020“	382
	Общо	163 247

Механизъм за свързване на Европа

Проектите, финансирани по Механизъм за свързване на Европа и национално съфинансиране са показани в следващата таблица:

Таблица №7

№ по ред	Наименование на проекта	МСЕ (хил. лв.)	НС (хил. лв.)
1	Развитие на железопътен възел София: железопътен участък София - Волюяк	9 850	4 260
2	Модернизация на железопътен участък София - Елин Пелин	1 262	–
3	Модернизация на железопътен участък Костенец - Септември	–	7 974
4	Развитие на железопътен възел Пловдив	15 278	4 161
5	Техническа помощ за подготовка на проект Модернизация на жп линията Видин - София: железопътен участък -Мездра - Медковец	75	–
6	Достъп от Коридор OEM до летище Бургас. Проучвания за връзка между железопътната инфраструктура и летище Бургас	25	9
7	Модернизация на тягови подстанции Враца и Перник, част от основния мрежов коридор Ориент/Източно-Средиземноморски	238	–
8	Техническа помощ за подготовка на проект „Модернизация на железопътен участък Драгоман - граница с Република Сърбия	177	–
9	Техническа помощ за проект Удвояване на участъци по жп линия Пловдив-Свиленград- Граница с Република Турция	–	27
10	"Модернизация на жп линия Видин-София: жп участък Медковец - Срацимир"	112	–
	Общо	27 017	16 431

ЗНАЧИМИ НЕФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА

В Договора между Република България и Компанията майка са определени следните показатели за оценка на качеството на железопътната инфраструктура в резултат на вложените средства:

➤ *Индекс на точност на пътническите и товарните влакове*, е измерител за степента на удовлетвореност на клиентите на Управител на инфраструктурата (УИ), а именно железопътните Превозвачи.

➤ *Качество на железопътната инфраструктура*, измерено чрез бална оценка. Балната оценка е обобщен показател за качеството на железния път и съответствието му с изискванията за съответния клас. По-високата стойност отчита повишаване скоростите на движение, комфорта и безопасността по жп мрежа.

➤ *Брой на произшествията и инцидентите по-причина на НКЖИ*, е показател свързан със състоянието на железния път и съоръженията, и управлението на влаковата работа, който отчита високата степен на сигурност и безопасност на железопътния транспорт.

➤ *Ефективно използване на инфраструктурния капацитет* е индикатор за минимизиране на ограниченията в капацитета при извършване на ремонтни дейности.

➤ *Скорост и надеждност на железопътната мрежа*, измерено чрез *среднопретеглена скорост на движение по железопътната инфраструктура*. Постигане на конкурентни и по-високи проектни скорости по съществуващата железопътна мрежа и развитие на бизнес ориентирани трасета.

Изпълнението на показателите към 30.09.2023 г. е показано в следващата таблица:

Таблица №8

Показатели за полза /ефект	Мерна единица	Отчет към 30.09.2023 г.
Индекс на точност на пътническите влакове	%	95,39
Индекс на точност на товарните влакове	%	97,01
Качество на железопътната инфраструктура, измерено чрез бална оценка	%	52,17
Брой на произшествията и инцидентите по причина на НКЖИ	брой	73
Ефективно използване на инфраструктурния капацитет	часове	105 123
Среднопретеглена скорост на движение по железопътната инфраструктура	км/ч	78,3

VI. ВЛИЯНИЕ НА ВАЖНИТЕ СЪБИТИЯ ЗА ГРУПАТА, НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Настъпилите през деветмесечието на 2023 г. важни събития, отнасящи се до Групата не са оказали съществено влияние върху резултатите във финансовия отчет. В условия на растяща инфлация състоянието на Компанията майка е стабилно въпреки икономическата среда на покачващи се цени на материали, горива, електроенергия и услуги.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ДЕЙНОСТТА И ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ГРУПАТА

Приходите от дейността на Групата през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 431 093 хил. лв. и са с 56 221 хил. лв. (15,2%) повече спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 374 872 хил. лв. Приходите от дейността се формират от приходи от оперативна дейност и финансови приходи. Тук се отчитат и приходи от придобиване на активи по стопански начин в размер на 17 215 хил. лв. и приходи от стоки в размер на 35 хил. лв.

Приходите от оперативна дейност през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 430 560 хил. лв. и са с 56 766 хил. лв. (15,2%) повече спрямо реализираните приходи от оперативна дейност за 2022 г. в размер на 373 794 хил. лв. Приходите от оперативна дейност съдържат: приходи от продажба на услуги; други приходи, вкл. приходи от финансираня; приходи от придобиване на активи по стопански начин; увеличение на запасите от продукция и незавършено производство.

Приходите от продажба на услуги през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 87 915 хил. лв., с относителен дял 20,4% от приходите от обичайната дейност. Приходите от продажба на услуги включват: приходи от инфраструктурни такси за достъп и използване на железопътната

инфраструктура от лицензирани железопътни превозвачи при равнопоставени условия; приходи от разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт; други услуги – свързани с приходи от ремонтни дейности, услуги по ценова листа и такса за заявен и неизползван капацитет.

Приходи от инфраструктурни такси за достъп и използване, в т.ч.:

Реализираните приходи от таксата за достъп и използване през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 42 388 хил. лв., което е повече с 9 819 хил. лв. (30,1%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 32 569 хил. лв. Причините довели до това увеличени са описани в т. III. Производствен капацитет и степен на натовареност.

Приходи от инфраструктурни такси за преминаване по железопътната инфраструктура през деветмесечието на 2023 г. са реализирани 33 505 хил. лв., което е повече с 10 207 хил. лв. (43,8%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 23 298 хил. лв. Увеличението на приходите от таксата за достъп и използване в стойностно изражение се дължи на изпълнението на разпоредбите в ПМС №118/09.06.22 г. и ПМС №304/29.09.22 г., за което Компанията майка е получила финансиране под формата на субсидия през 2022 г.

За отчетния период приходите от такса за преминаване представляват 38,1% от нетните приходи от продажби и 7,8% от общите приходи от дейността.

Приходи от инфраструктурни такси за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия през деветмесечието на 2023 г. са реализирани 8 883 хил. лв., което е по-малко с 388 хил. лв. (4,2%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 9 271 хил. лв.

За отчетния период приходите от инфраструктурни такси за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия представляват 10,1% от нетните приходи от продажби и 2,1% от общите приходи от дейността.

Приходи от разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт през деветмесечието на 2023 г. са отчетени в размер на 32 258 хил. лв., което е повече със 17 хил. лв. (0,1%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 32 241 хил. лв.

С тези приходи се покриват разходите на дейност „Електроразпределение“, като се гарантира безотказността и ефективността на енергийната система, обслужваща железопътните превозвачи.

Приходите от разпределение на тягова електрическа енергия заемат 36,7% от нетните приходи от продажби и 7,5% от общите приходи от дейността.

Приходите от други услуги са реализирани през деветмесечието на 2023 г. в размер на 13 234 хил. лв. и са с 2 054 хил. лв. (18,4%) повече от отчетените през 2022 г. Реализираните приходи са от: предоставени на превозвачи услуги по Наредба 41 – 5 535 хил. лв.; дезинфекционни станции – 2 316 хил. лв.; приходи от заявен и неизползван капацитет – 2 180 хил. лв.; ремонтни дейности и други услуги – 1 934 хил. лв.; кантарни участъци – 946 хил. лв. и приходи от съхранение на BV3 – 323 хил. лв.

Увеличението на приходите от заявен и неизползван капацитет със 100% е следствие от изпълнението на ПМС №118/09.06.22 г., в което за периода от 1 януари 2022 до 30 септември 2022 г. не се събира такса за заявен и неизползван капацитет.

Приходите от други услуги заемат 15,1% от нетните приходи от продажби и 3,1% от общите приходи от дейността.

Другите приходи на Групата са формирани от: приходи от финансираня, приходи от продажба на активи и други приходи. През деветмесечието на 2023 г. са в размер на 325 223 хил. лв. с относителен дял 75,3% от приходите на НКЖИ.

Приходите от финансираня са в размер на 308 595 хил. лв. и са повече с 34 214 хил. лв. (12,5%) от предходната година. Приходите от финансираня включват финансираня свързани с: покриване на разходи; нетекущи активи; правителствени компенсации за ел.енергия и текущи активи.

Приходите от финансираня, свързани с покриване на разходи са в размер на 204 503 хил. лв. и са за текущо поддържане на железопътната инфраструктура, признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите.

Приходите свързани с нетекущи активи са в размер на 103 254 хил. лв. и съответстват на размера на текущия разход за амортизация на безвъзмездно придобити дълготрайни материални и нематериални активи, финансирани от Държавния бюджет и Европейските фондове, които се

признават на систематична и рационална база за срока на полезния живот на дълготрайните материални и нематериалните активи.

Приходите от финансираня, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия са в размер на 713 хил. лв.

Приходите, свързани с текущи активи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура са в размер на 125 хил. лв. и са признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите.

Приходите от продажба на активи са в размер на 5 216 хил. лв., спрямо 789 хил. лв. отчетени за същия период на 2022 г.

Другите приходи са реализирани в размер на 11 412 хил. лв. и са повече с 1 034 хил. лв. (10,0%) спрямо отчетените през 2022 г. в размер на 10 378 хил. лв. Отчетени са приходи от заведени втора употреба материали/скрап от брак/ликвидация в размер на 5 962 хил. лв., което е с 3 988 хил. лв. повече спрямо отчетените през 2022 г. в размер на 1 974 хил. лв. От друга страна са отчетени приходи от глоби и неустойки в размер на 1 119 хил. лв., което е по-малко с 3 479 хил. лв. спрямо отчетените през 2022 г. в размер на 4 598 хил. лв. Отчетени са и приходи от: наеми – 2 959 хил. лв.; приходи от застрахователни събития – 386 хил. лв.; други приходи – 986 хил. лв.

Финансови приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия в размер на 533 хил. лв. са дивиденди от ЗАД „Алианц България“.

Разходите за дейността на Групата през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 442 090 хил. лв., което е с 46 929 хил. лв. (11,9%) повече спрямо отчетния период на 2022 г. и включват разходи за оперативна дейност и финансови разходи.

Разходите за оперативна дейност за отчетния период са в размер на 442 017 хил. лв., което е с 46 941 хил. лв. (11,9%) повече спрямо отчетените през 2022 г. в размер на 395 076 хил. лв.

В структурата на разходите за оперативна дейност с най-голям дял са разходите за персонал – 45,2%, следвани от разходите за амортизации – 34,3%, материали и външни услуги – 17,8%; други разходи за дейността – 2,7%.

Разходите за персонал през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 199 942 хил. лв. и са повече спрямо същия период на 2022 г. с 28 880 хил. лв. (16,9%).

Средната брутна работна заплата към 30.09.2023 г. е 1 569,72 лв. и спрямо същия период на 2022 г. е по-голяма с 209,52 лв. (15,4%).

Средният списъчен брой на персонала е 10 574 броя (в т.ч.: 54 бр. лица в отпуск по майчинство), като се отчита намаление със 129 средно списъчни броя спрямо отчетените към 30.09.2022 г.

Разходите за възнаграждения са в размер на 148 797 хил. лв. Спрямо сравнявания период на 2022 г. разходите за възнаграждения са повече с 16 895 хил. лв. (12,8%). Увеличението е в резултат на увеличените основни заплати на работещите в НКЖИ с 9,86%, на основание ПМС №497 от 29.12.2022 г., в сила от 01.01.2023 г. за определяне на минимална работна заплата в размер на 780 лв. и в съответствие с договорения механизъм в КТД 2022 г.

Разходите за осигуровки са в размер на 51 145 хил. лв. Спрямо същия период на 2022 г. разходите за осигуровки са повече с 11 985 хил. лв. (30,6%).

През 2023 г. са запазени осигурителните вноски за фондовете на Държавното обществено осигуряване, Здравно осигуряване при съотношение между осигуряващия и осигурения от 60:40, максималния месечен размер на осигурителния доход в размер на 3 400 лв.

Разходите за амортизация и обезценка през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 151 506 хил. лв., което е повече с 3 328 хил. лв. (2,2%) от отчетените разходи за амортизация през 2022 г.

Разходите за суровини и материали през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 42 193 хил. лв. и са повече с 2 144 хил. лв. (5,4%) спрямо отчетените за същия период на 2022 г. Изменението по елементи на тези разходи, спрямо същия период на 2022 г. е както следва: материали – повече с 10 391 хил. лв.; гориво – повече със 127 хил. лв.; вода – повече с 50 хил. лв.; топлоенергия – повече с 43 хил. лв.; електроенергия – по-малко с 8 467 хил. лв.

Разходите за външни услуги отчетени през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 36 436 хил. лв. и са повече със 7 303 хил. лв. (25,1%) от отчетените за същия период на 2022 г., в размер на 29 133 хил. лв. Най-голям относителен дял в разходите за външни услуги заемат разходите за ремонти и текущо поддържане на ЖИ – 8 660 хил. лв. (23,8%), следвани от разходите за: транспортни услуги и карти – 7 947 хил. лв. (21,8%), охрана – 5 886 хил. лв. (16,2%); почистване – 3 394 хил. лв. (9,3%);

абонаментни услуги – 2 897 хил. лв. (8,0%); застраховки – 2 132 хил. лв. (5,9%); данък сгради, такса смет и други – 1 776 хил. лв. (4,9%); лабораторни услуги, експертизи, измерване и фискализиране – 1 153 хил. лв. (3,2%); такси – 607 хил. лв. (1,7%) и други – 1 984 хил. лв.

През 2023 г. продължава политиката на мониторинг и контрол на разходите по всички нива на управление и дейности, прецизиране на договорите и на разходите на финансови средства, с цел ефективно усвояване на средствата за експлоатация, поддържане, ремонт и инвестиции, оптимизиране на административните и непроизводствени разходи.

Другите разходи през деветмесечието на 2023 г. са в размер на 11 940 хил. лв., което е с 5 286 хил. лв. (79,4%) повече от отчетените през 2022 г. в размер на 6 654 хил. лв., като увеличението се дължи основно на разходите за работно и униформено облекло.

Отчетената балансова стойност на продадените активи в размер на 3 717 хил. лв. е с 2 806 хил. лв. повече спрямо същия период на миналата година.

През деветмесечието на 2023 г. са отчетени разходи за: работно облекло и униформено облекло – 2 213 хил. лв.; внесени в бюджета 50% от получени наеми – 1 383 хил. лв.; командировки – 970 хил. лв.; брак на дълготрайни активи – 845 хил. лв.; нанесени щети – 541 хил. лв.; неустойки по договори – 458 хил. лв.; членски внос международни организации – 304 хил. лв.; дарения – 259 хил. лв.; охрана на труда – 258 хил. лв.; километрични възнаграждения – 235 хил. лв.; други – 757 хил. лв.

Финансовите разходи са в размер на 73 хил. лв. и са от: лихви по лизингови договори за финансов лизинг – 67 хил. лв. и отрицателни курсови разлики от промяна на валутни курсове – 6 хил. лв.

Търговски и други вземания на Групата към 30.09.2023 г. по балансова стойност са в размер 109 009 хил. лв., от тях със степен на ликвидност над една година са 55 103 хил. лв. Спрямо началото на годината търговските и други вземания са намалели с 10 537 хил. лв. (8,8%).

В структурата на вземанията към 30.09.2023 г. най-голям дял заемат вземанията от клиенти и доставчици – 83,2%, следват: данъци за възстановяване – 9,1%, съдебни и присъдени вземания – 3,9%, други текущи вземания 3,3%, вземания, свързани с асоциирани и смесени 0,5%.

Вземанията от клиенти и доставчици по балансова стойност към 30.09.2023 г. са в размер на 90 662 хил. лв., в т.ч. от доставчици в размер на 2 435 хил. лв. и са по-малко с 3 878 хил. лв. спрямо началото на годината. От тях 78 072 хил. лв. или 86,11% са вземанията от Холдинг БДЖ ЕАД и дъщерните му дружества, включващи вземания от инфраструктурни такси, спомагателни и допълнителни услуги за дезинфекция, мерене и други. Във вземанията от Холдинг БДЖ ЕАД и дъщерните му дружества са представени просрочени вземания, за които Компанията майка има сключени споразумения с „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ-ТП“ ЕООД с обща балансова стойност 59 627 хил. лв. за разсрочено плащане с изискуемост: над една година – 55 103 хил. лв.; до една година – 4 524 хил. лв. съгласно договореностите.

Възрастова структура на вземанията от клиенти и доставчици по балансова стойност към 30.09.2023 г. е показана в следващата таблица:

Таблица №9

Вземания по контрагенти	Балансова стойност на вземанията (хил. лв.)	Възрастова структура на вземанията (хил. лв.)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 мес.	в т.ч. вземания над 1 година
БДЖ ТП ЕООД	52 845	2 433	4 974	769	44 669	44 649
ХОЛДИНГ БДЖ ЕАД	17 171	18	–	–	17 153	17 153
БДЖ ПП ЕООД	8 056	4 927	9	–	3 120	3 119
ДЗЗД КОНСОРЦИУМ ПЛОБУР	3 763	–	–	–	3 763	3 763
БУЛМАРКЕТ РЕЙЛ КАРГО ЕООД	1 450	1 320	127	–	3	3
ПИМК РЕЙЛ ЕАД	1 127	589	538	–	–	–
ТБД - ТОВАРНИ ПРЕВОЗИ ЕАД	886	318	568	–	–	–
РЕЙЛ КАРГО КЕРИЪР БЪЛГАРИЯ	561	561	–	–	–	–

Вземания по контрагенти	Балансова стойност на вземанията (хил. лв.)	Възрастова структура на вземанията (хил. лв.)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 мес.	в т.ч. вземания над 1 година
БЖК АД	458	385	4	–	69	69
ДИ БИ КАРГО БЪЛГАРИЯ ЕООД	365	365	–	–	–	–
НАЕМИ И ПРЕФАКТУРИРАНИ КОНСУМАТИВИ	619	124	258	52	185	148
ВЗЕМАНИЯ ПО АВАНСИ ОТ ДОСТАВЧИЦИ	2 435	2 435	–	–	–	–
ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	926	400	211	37	278	178
ОБЩО ВЗЕМАНИЯ	90 662	13 875	6 689	858	69 240	69 082

По дата на падеж вземанията от клиенти и доставчици са, както следва: - 15,3% са непросрочени; 7,4% са просрочени до три месеца; 0,9% са от три до шест месеца; 76,4% са над шест месеца.

Данъците за възстановяване по балансова стойност към 30.09.2023 г. са в размер на 9 969 хил. лв.

Съдебните и присъдени вземания по балансова стойност към 30.09.2023 г. са в размер на 4 261 хил. лв. и са увеличени с 21 хил. лв. спрямо началото на годината. От тях 2 510 хил. лв. (58,9%) са присъдени вземания и 1 751 хил. лв. (41,1%) са вземания по съдебни спорове.

Вземания от асоциирани предприятия са в размер на 500 хил. лв.

Другите вземания по балансова стойност към 30.09.2023 г. са в размер на 3 617 хил. лв.

Търговските и други задължения на Групата към 30.09.2023 г. са в размер на 139 637 хил. лв. в т.ч. със степен на изискуемост: до една година – 112 066 хил. лв.; над една година – 27 571 хил. лв.

Задължения към клиенти и доставчици. Към 30.09.2023 г. задълженията към клиенти и доставчици са в размер на 77 669 хил. лв.

Структурата по падеж на задълженията към клиенти и доставчици към 30.09.2023 г. е показана в следващата таблица:

Таблица №10

Задължения по контрагенти	Общ размер на задължението (хил. лв.)	Падеж на задълженията (хил. лв)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 месеца	в т.ч. задължения над 1 година
ТЕРНА АТТКД-КЛОН БЪЛГАРИЯ	25 245	25 245	–	–	–	–
ДЗЗД КОНСОРЦИУМ ПЛОБУР	8 608	–	8 608	–	–	–
ДЗЗД КОСТЕНЕЦ - СЕПТЕМВРИ 2018	8 076	8 076	–	–	–	–
ДЗЗД ЗГОП БЪЛГАРИЯ	6 666	6 666	–	–	–	–
ДЗЗД ГЕОСТРОЙ ЛАНТАНИЯ	3 449	3 449	–	–	–	–
ДЗЗД КР СВОГЕ	3 168	–	3 168	–	–	–
ДЗЗД ДЖЕН-ДУЙ ЖП ЕЛИН ПЕЛИН	3 006	3 006	–	–	–	–
КОНСОРЦ. ЩРАБАГ ДЖИ ПИ РЕЙЛ 2017 ДЗЗД	2 962	2 962	–	–	–	–
TESMEC RAIL SRL	1 959	1 959	–	–	–	–
ИНФРАСТРУКТУРНО СТРОИТЕЛСТВО АД	1 730	1 730	–	–	–	–
ЩРАБАГ ЕАД	1 407	1 407	–	–	–	–
ДЗЗД ПСТ ЮГОИЗТОК	1 316	1 316	–	–	–	–

Задължения по контрагенти	Общ размер на задължението (хил. лв.)	Падеж на задълженията (хил. лв)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 месеца	в т.ч. задължения над 1 година
ДЗЗД ЕЖИС-ЕТП-АЙСИДЖИ	1 200	–	1 200	–	–	–
ДЗЗД ПРОЕКТ ПЛОВДИВ	986	–	986	–	–	–
СТЕМО ООД	937	937	–	–	–	–
ЕЛЕКТРОХОЛД ТРЕЙД ЕАД	695	695	–	–	–	–
ЕСО ЕАД	683	683	–	–	–	–
БДЖ ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ	481	472	6	–	3	–
БДЖ ТОВАРНИ ПРЕВОЗИ	303	123	180	–	–	–
ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	4 792	3 613	888	2	289	61
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	77 669	62 339	15 036	2	292	61

По дата на падеж тези задължения са, както следва: 80,2% - непросрочени; 19,4% - просрочени до три месеца; 0% - от три до шест месеца; 0,4% - над шест месеца.

Задълженията към персонала - текущи задължения по начислени трудови възнаграждения в размер на 12 230 хил. лв. и задължения за социално осигуряване в размер на 5 781 хил. лв.

Данъчни задължения в размер на 3 030 хил. лв., в т.ч.: 2 937 хил. лв. разчети за данъци по ЗДДФЛ.

Задължения към финансови предприятия. Към 30.09.2023 г. задълженията са в размер на 2 332 хил. лв. и представляват дължима сума по финансов лизинг за срок от 5 години. Посочената сума над 1 година - 1 690 хил. лв. не е дължима в следващите 12 месеца.

Задълженията към асоциирани предприятия към 30.09.2023 г. са в размер на 489 хил. лв. представляват закупени стрелкови части и други материали от „Фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД.

Други текущи задължения в размер на 38 106 хил. лв. От тях 97,3% са задържани суми по договори и получени гаранции за изпълнение на договорите, и останалите 2,7% са от разчети по други задължения с текущ характер.

С оглед недопускане забавяне на плащанията във времето е създадена финансово-оперативна организация за съгласуване нивото на извършена работа и преглед на всички текущи документи.

ЗНАЧИМИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА

НКЖИ участва активно за изпълнението на политиката в областта на транспорта. Отчетените финансови показатели, които позволяват да се измери степента на постигане на общите цели с дългосрочен характер заложи в Бизнес програмата на Компанията майка към 30.09.2023 г. са както следва:

Таблица №11

Отчет, хил. лв.	30.09.2023 г.	30.09.2022 г.	Изменение (2023-2022)
Общо приходи	431 093	374 272	56 821
Приходи от Оперативна дейност	430 560	373 794	56 766
Нетна печалба/загуба	-9 867	14 858	-24 725
Баланс, хил. лв.	30.09.2023 г.	31.12.2022 г.	Изменение (2023-2022)
Общо активи	5 309 370	5 033 132	276 238
Дълготрайни активи	4 670 883	4 430 449	240 434
Краткотрайни активи	638 487	602 683	35 804
Общо пасиви	4 042 115	3 754 743	287 372

Баланс, хил. лв.	30.09.2023 г.	31.12.2022 г.	Изменение (2023-2022)
Нетекущи пасиви	3 930 049	3 716 478	213 571
Текущи пасиви	112 066	38 265	73 801
Общо Собствен капитал	1 267 255	1 278 389	-11 134
Основен капитал	100 000	100 000	0
Финансов резултат, в т.ч. от минали години	-598 822	-588 955	-9 867
Финансови коефициенти			
Ефективност на разходите	0,98	0,95	0,03
Ликвидност	5,70	15,75	-10,05
Задлъжнялост	3,19	2,94	0,25

Компанията майка приключва деветмесечието на 2023 г. с *текуща загуба* след данъци в размер на 9 867 хил. лв., като *натрупаните непокрити загуби от минали години*, без влиянието на текущата към 30.09.2023 г., са 588 955 хил. лв. Тези данни индикират съществуването на значителна несигурност, която може да породи съмнение относно възможността на Компанията майка да продължи да функционира като действащо предприятие без продължаващата подкрепа от страна на държавата собственик на Компанията майка, правителството на Република България, проявление на която са подкрепата на държавата под формата на субсидии и държавни гаранции и на други източници на финансиране.

- *Общите активи* към 30.09.2023 г. отчитат 5,5% ръст, което е доказателство за инвестиционна дейност на предприятието и изпълнението на задълженията за управление и развитие на предоставените от Държавата активи. Общите активи включват: *дълготрайни активи* - дълготрайни материални, нематериални и дългосрочни финансови активи; *краткотрайни активи* - материални запаси, вземания, парични средства и разходи за бъдещи периоди.
- *Общо пасивите* включват: *нетекущи пасиви* – задължения с падеж над 1 година; *текущи пасиви* – провизии и сходни задължения, задължения с падеж до 1 година, финансираня и приходи за бъдещи периоди.
- *Общо собственият капитал* намалява от 1 278 389 хил. лв. към 31.12.2022 г. на 1 267 255 хил. лв. към 30.09.2023 г. Намалението на собствения капитал е основно вследствие от отрицателния финансов резултат за отчетния период.
- *Коефициентите за ефективност на разходите* се изчисляват, като съотношение на общо приходи към общо разходи и позволяват да се определи колко приходи от дейността получава предприятието от използването на единица разходи за същата дейност. Благоприятно за предприятието е коефициентът за ефективност на разходите да расте.
- *Коефициентите за ликвидност* се изчисляват, като съотношение на текущи/краткотрайни активи към текущи пасиви и дават представа колко бързо активите на дадена компания могат да се превърнат в пари. Към 30.09.2023 г. Компанията майка разполага с повече краткотрайни активи, които може да използва за погасяване на текущите си задължения.
- *Коефициентите на задлъжнялост* се изчисляват, като съотношение на общо пасиви към собствен капитал - задължения към собствен капитал и съответно колкото стойността е по-близо до едно, толкова по-малко са привлечените средства.

Високото равнище на коефициента на ликвидност и съответно ниското ниво на коефициента на задлъжнялост са предпоставка за възможността на предприятието да плаща регулярно своите задължения.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА СКЛЮЧЕНИ СДЕЛКИ МЕЖДУ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на НКЖИ включват едноличният собственик, асоциирани предприятия, ключовият управленски персонал и държавни предприятия, с които е под общ правителствен контрол чрез Министерство на транспорта и съобщенията, което упражнява правата на собственик на капитала на тези дружества. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не се предоставят или получават никакви гаранции.

През отчетния период извършените сделки със свързани предприятия, са както следва:

Сделки с асоциирани и други свързани предприятия

- „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД – продажба на стоки и услуги за 9 хил. лв., покупки на стоки и услуги за 1 980 хил. лв., получени гаранции по договори през първо шестмесечие на 2023 г. за 1 хил. лв.

Сделки с други свързани лица под общ контрол

- „Холдинг БДЖ“ ЕАД – продажба на стоки и услуги (ползвани площи и др. услуги) за 136 хил. лв., покупки на стоки и услуги за 17 хил. лв.
- „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД – продажба на стоки и услуги (инфраструктурни такси, разпределение тягова ел. енергия, ползвани площи) за 41 091 хил. лв., покупка на стоки и услуги (жп карти и др. услуги) за 4 450 хил. лв.
- „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД – продажба на стоки услуги (инфраструктурни такси, разпределение тягова ел. енергия, ползвани площи и др. услуги) за 21 201 хил. лв., покупки на стоки и услуги (превози и др. услуги) за 1 795 хил. лв., възникнали съдебни вземания през първо шестмесечие на 2023 г. за 4 хил. лв.
- „ТСВ“ ЕАД – продажба на стоки и услуги (инфраструктурни такси и др. услуги) за 120 хил. лв., покупки на стоки и услуги (строителни услуги и ремонти) за 8 024 хил. лв.

Сделки с ключов управленски персонал

- Ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния съвет, Одитния комитет на Компанията майка и Генералния директор на Компанията майка. Доходите на ключовия управленски персонал, са както следва: заплати и други краткосрочни доходи в размер на 324 хил. лв. и осигурителни вноски в размер на 18 хил. лв.

VII. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНА ГРУПАТА

Групата е изложена на общите рискове, отнасящи се до всички стопански субекти, заети в транспортния сектор. Управлението на риска на Компанията майка се осъществява от централната администрация. Приоритет на ръководството е осигуряването на краткосрочни и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост. Компанията майка не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито издава опции. Не е имало промени в политиката за управление на риска относно финансови инструменти през периода.

Рисковете, свързани с развитието на Компанията майка, се характеризират в следната последователност:

- систематични, които зависят от колебанията в икономиката като цяло и са присъщи на целия пазар: макроикономически риск; политически риск; лихвен риск и др.;
- несистематични, които представляват частта от общия риск, която е специфична за предприятието и за отрасъла, в който то оперира: секторен (отраслов) риск; бизнес риска; финансов риск; ликвиден риск; оперативен риск.

Макроикономически риск

Макроикономическите рискове, произтичат от общата икономическа среда и се измерват с реализирания икономически растеж, увеличаване/намаляване на производителността и доходите на населението и др. Макроикономическите рискове не могат да бъдат управлявани и контролирани от ръководния екип на Компанията майка, но влиянието им може да бъде ограничено чрез събирането и анализирането на текущата информация за макросредата в страната, както и чрез използване на прогнози от независими източници за състоянието на икономиката като цяло.

Политически риск

Политическия риск отразява влиянието на политическите процеси в страната върху стопанския и инвестиционния процес. Постигането на политическа стабилност значително биха намалили влиянието на политическия риск.

По отношение на Компанията майка политическия риск е свързан с политическа дестабилизация на балканския регион, заобикаляне на Република България от международните транзитни потоци.

Лихвен риск

Политиката на Компанията майка е насочена към минимизиране на лихвения риск, който представлява рискът стойността на лихвоносните задължения да варира вследствие на промени на пазарните лихвени проценти.

Компанията майка спазва условията на поетите споразумения и ангажименти, поради което този риск е сведен до минимум.

Секторен (отраслов) риск

Дейностите на Компанията майка са регламентирани от ЗЖТ, подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, международни споразумения за железопътни превози, по които Република България е страна и са съобразени с изискванията на директивите на Европейската комисия.

За Компанията майка секторният риск е свързан с намаляване качество на услугите, аварии и затруднено преминаване през участъци на железопътната инфраструктура, забавяне въвеждането на нови технологии и подобряване на техническото състояние на железопътната инфраструктура, намаляване на средните скорости на движение, което води до загуба на клиенти, изземване на пазарни дялове от конкурентния автомобилен транспорт при пътническите и товарни превози.

Бизнес риск

Бизнес рискът намира своето проявление при евентуални неблагоприятни промени на производствените разходи на Компанията майка, както и таксите/цените, по които предоставя своята услуга. Основен фактор, влияещ върху финансовото състояние на предприятието са таксите за достъп и използване и цената за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, които се регулират от законовите и подзаконовите нормативни актове и предприятието не може да влияе по никакъв начин на тези такси/цени.

Обемът на превозите също оказва директно влияние върху размера на приходите от предоставяните услуги, с които се покриват разходи за текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура.

Финансов риск

Финансовият риск е рискът, който възниква в случаите, когато една компания не може да посрещне своите задължения към банкови финансови институции, както и вземанията и задълженията към нефинансови контрагенти. Причините за това могат да бъдат промените във валутните курсове, лихвените проценти и цените на суровините и материалите, неизпълнение на задължение на контрагент, липса на ликвидни средства за покриване нуждите на предприятието. Всяка една от изброените причини се влияе, както от вътрешната така и от външната среда за предприятието и може да се промени в следствие на това.

Ресурсът от средства от Държавния бюджет определя възможностите на Компанията майка да изпълнява основните си задачи, свързани с: поддържане, експлоатация, развитие, обновяване и модернизация на железопътната инфраструктура; управление на инфраструктурния капацитет; поддържането на нивото на безопасност; подобряване на качеството на железопътната инфраструктура; възстановяване на проектните параметри на железопътната мрежа.

Предприятието редовно контролира и предприема действия за намаляване на финансовия риск, посредством установени правила и процедури за събиране на дължимите суми.

Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Компанията майка да не може да погаси в договорения размер и/или срок своите задължения. Компанията майка посреща нуждите си от ликвидни средства, като следи плащанията по погасителни планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци в хода на оперативната дейност.

Нуждата от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди: ежедневно, ежеседмично и на база на 30-дневни прогнози.

Компанията майка държи пари в брой и по банкови сметки, за да посреща ликвидните си нужди. Средствата за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез безвъзмездни средства, предоставени от държавата и европейските фондове.

Оперативен риск

Оперативният риск е рискът от финансови загуби, причинени от повреди във вътрешни процеси, системи или процедури. За смекчаване на риска Компанията майка е приела стабилни системи, процедури, правила за ефективно вътрешно управление.

Рискове свързани с персонала

Количествен и качествен дефицит на персонала най-вече в големите градове и промишлени центрове.

Задълбочаваща се тенденция на недостиг на експлоатационен персонал в специфични дейности за Компанията майка, изискващи и правоспособност, на длъжности като Ръководител движение, Техник ръководител група по поддържане на железния път и съоръженията, Механик „Осигурителна техника” и инженерен персонал във всички дейности.

VIII. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ФИНАНСОВИЯТ ОТЧЕТ

Продължава военния конфликт между Русия и Украйна, като някои държави обявиха пакети от санкции срещу Руската федерация. Компанията майка няма директни експозиции към свързани лица и/или ключови клиенти или доставчици от тези страни. Компанията майка разглежда тези събития като некоригиращи събития след отчетния период, като не очаква съществени преки ефекти за дейността на Компанията майка, чийто ефект не може да бъде оценен в момента с достатъчна степен на увереност. Възможни са непреки ефекти – през вериги доставки, цени на суровини и други ресурси, инфлация, трудови ресурси и други, които не бихме могли да оценим на този етап.

Не са възникнали други коригиращи събития или други значими некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и публикуването му, които да изискват корекция на представените данни или допълнителни оповестявания.

Заложено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

инж. Мария Генова
Генерален директор

Дата на съставяне
27.11.2023 г.

МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА" (Група)
за периода 01.01.2023 - 30.09.2023 година

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Бележка	Сума (в хил. лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Бележка	Сума (в хил. лв.)	
		Текуща година	Предходна година			Текуща година	Предходна година
		1	2			1	2
А. Разходи				Б. Приходи			
1. Намаление на запасите от продукция и незавършено производство		-	-	1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	10	87 915	75 990
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:		78 629	69 182	а) услуги		87 880	75 990
а) суровини и материали	12	42 193	40 049	а) стоки		35	-
б) външни услуги	13	36 436	29 133	2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство		207	178
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	14.1	199 942	171 062	3. Разходи за придобиване на активи по стопански начин		17 215	12 078
а) разходи за възнаграждения		148 797	131 902	4. Други приходи, в т.ч.:	11	325 223	285 548
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:		51 145	39 160	- приходи от финансиране	11.1	308 595	274 381
аа) осигуровки, свързани с пенсии		17 827	15 252	Общо приходи от оперативна дейност		430 560	373 794
4. Разходи за амортизация и обесценя, в т.ч.:	18,19	151 506	148 178	5. Приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия, в т.ч.:		533	478
а) разходи за амортизация и обесценя на дълготрайни материали		151 506	148 178	- приходи от участия в предприятия от група		-	-
аа) разходи за амортизация		151 506	148 178	6. Други лихви и финансови приходи, в т.ч.:		-	-
5. Други разходи, в т.ч.:	15	11 940	6 654	а) помощителни разлики от промяна на валутни курсове		-	-
а) балансова стойност на продадените активи		3 717	911	б) положителни разлики от операции с финансови активи		-	-
Общо разходи за оперативна дейност		442 017	395 076	Общо финансови приходи (5 + 6)	16	533	478
6. Разходи от обесценя на финансови активи, включително:		6	2				
- отрицателни разлики от промяна на валутни курсове		6	2				
7. Разходи за лихви и други финансови разходи, в т.ч.:		67	83				
Общо финансови разходи	16	73	85				
8. Печалба от обичайна дейност		-	-				
Общо разходи		442 090	395 161	7. Загуба от обичайна дейност		10 997	20 889
9. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи + дял от		-	-	Общо приходи		431 093	374 272
10. Разходи за данъци от печалбата		-	-	8. Дял от печалбата от инвестиции отчетени по метода на собствен капитал	20	1 130	1 077
11. Отсрочени данъци	17	-	-	9. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи + дял от печалбата)		9 867	19 812
12. Печалба (9 - 10 - 11)		-	-	10. Загуба (9+ ред 10 и 11 от раздел А)		9 867	19 812
Всичко (Общо разходи + 10 + 11 + 12)		442 090	395 161	Всичко (Общо приходи + 8 + 10)		442 090	395 161

Приложенията на съответните страници са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.
Дата на съставяне: 27.11.2023 г.

Съставител:
(Лидия Давидова)

Длъжност: съставител на финансов отчет
№45, ал.1, т.3 от ЗЗД

Ръководител:
(инж. Мария Ганева)

Длъжност: съставител на финансов отчет
№45, ал.1, т.3 от ЗЗД

МЕЖДУИНЕН КОНСОЛИДИРАН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗЪПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА" (Група)
към 30.09.2023 година

АКТИВ		ПАСИВ	
РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Бележки	РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Бележки
Сума (в хил. лв.)		Сума (в хил. лв.)	
Текуща година	Предходна година	Текуща година	Предходна година
1	2	1	2
А. Записи, но не внесен капитал			
Б. Нетен капитал (задолжителни активи)			
Г. Неплатени активи			
Д. Концесии, патенти, лицензи, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи			
Е. Други активи			
Общо за група I:		Общо за група I:	
18	18	18	18
II. Дълготрайни материални активи			
1. Земи и сгради, в т.ч.:			
- земи	426 225	- земи	426 225
- сгради	325 459	- сгради	325 459
2. Машини, производствено оборудване и апаратура	100 766	2. Машини, производствено оборудване и апаратура	100 766
3. Съоръжения, транспортни средства и други	152 972	3. Съоръжения, транспортни средства и други	152 972
4. Престояващи активи и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	2 517 946	4. Престояващи активи и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	2 517 946
Общо за група II:			
19	19	19	19
III. Дълготрайни финансови активи			
1. Акции и дялове в асоциирани и други предприятия			
Общо за група III:			
20	20	20	20
IV. Отсрочени данъци			
Общо за РАЗДЕЛ Б:			
В. Текущи (краткотрайни) активи			
Г. Материални запаси			
21.1	21.1	21.1	21.1
1. Суровини и материали	71 331	1. Суровини и материали	71 331
2. Продукция и стоки, в т.ч.:	517	2. Продукция и стоки, в т.ч.:	517
- продукция	512	- продукция	512
- стоки	5	- стоки	5
Общо за група I:			
21	21	21	21
II. Вземания			
1. Вземания от клиенти и доставчици, в т.ч.:			
над 1 година	90 662	над 1 година	90 662
2. Вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия, в т.ч.:	55 103	2. Вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия, в т.ч.:	55 103
над 1 година	500	над 1 година	500
Общо за група II:			
22	22	22	22
III. Инвестиции			
1. Други инвестиции			
22.2	22.2	22.2	22.2
3. Други вземания, в т.ч.:	17 847	3. Други вземания, в т.ч.:	17 847
над 1 година	-	над 1 година	-
Общо за група III:			
22	22	22	22
IV. Парични средства, в т.ч.:			
- брой	19	- брой	19
- в безплатни сметки (депозити)	457 329	- в безплатни сметки (депозити)	457 329
Общо за група IV:			
24	24	24	24
Общо за РАЗДЕЛ В:			
Г. Разходи за бъдещи периоди			
СУМА НА АКТИВА (А+Б+В+Г)			
262	262	262	262
СУМА НА ПАСИВА (А+Б+В+Г)			
5 033 132	5 033 132	5 033 132	5 033 132

Приложенията на счетоводните страници са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Дата на съставяне: 27.11.2023 г.

Съставител:
(Лидия Давидова)

Заложено съгласно чл. 59, ал. 3 и 4,
на Закона за чл. 45, ал. 1, т. 3 от
ЗЗД

Заложено съгласно чл. 59, ал. 3 и 4,
на Закона за чл. 45, ал. 1, т. 3 от
ЗЗД

Ръководител:
(Ив. Маджарова)

МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА"(Група)
за периода 01.01.2023 - 30.09.2023 година

(в хил. лв.)

Показатели	Записан капитал	Резерв от последващи оценки	РЕЗЕРВИ		Финансов резултат от минали години		Текуща печалба/(загуба)	Общо собствен капитал
			Други резерви	Неразделена печалба	Непокрита (загуба)			
a	1	2	3	4	5	6	7	
1. Салдо в началото на отчетния период	100 000	1 375 645	391 699	288 723	(892 536)	14 858	1 278 389	
2. Изменения за сметка на собствениците, в т.ч.:	-	-	606	-	-	-	606	
- увеличение	-	-	773	-	-	-	773	
- намаление	-	-	(167)	-	-	-	(167)	
3. Финансов резултат за текущия период	-	-	-	-	-	(9 867)	(9 867)	
4. Други изменения в собствения капитал	-	(1 873)	-	2 362	12 496	(14 858)	(1 873)	
5. Собствен капитал към края на отчетния период	100 000	1 373 772	392 305	291 085	(880 040)	(9 867)	1 267 255	

Приложенията на съответните страници са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Дата на съставяне: 27.11.2023 г.

Съставител:

(Лидия Давидова)

Записано съгласно СЗ, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЦД

Ръководител:

(инж. Мария Генова)

Записано съгласно СЗ, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЦД

МЕЖДИНЕН КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ
ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД
на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА" (Група)
за периода 01.01.2023 - 30.09.2023 година

Наименование на паричните потоци	Беле жка	Текущ период		Предходен период	
		постъпления	плащания	постъпления	плащания
		1	2	3	4
А. Парични потоци от основна дейност					
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти					
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения		204 255	141 965	62 290	118 103
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни		16	196 405	(196 389)	38
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики		-	3	(3)	-
Платени и възстановени данъци върху печалбата		-	6	(6)	2
Други парични потоци от основна дейност				-	-
Всичко парични потоци от основна дейност (А)		205 510	345 022	(139 512)	290 280
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност					
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи		2 948	213 970	(211 022)	80 504
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни		1 033	-	1 033	-
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)		3 981	213 970	(209 989)	80 504
В. Парични потоци от финансово действие					
Плащания на задължения по лизингови договори	27.2	-	64	(64)	403
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденди и други подобни	16	-	417	(417)	78
Други парични потоци от финансово действие	29.2	399 513	-	399 513	383 831
Всичко парични потоци от финансово действие (В)		399 513	481	399 032	46 495
Г. Изменения на паричните средства през периода (А + Б + В)		609 004	559 473	49 531	417 279
Д. Парични средства в началото на периода				407 817	114 305
Е. Парични средства в края на периода	24			457 348	248 888

Приложенията на съответните страници са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Дата на съставяне: 27.11.2023 г.

Съставител:

(Лидия Давидова)

Заменимо съгласно чл. 59, ал. 3 и
4, изм. в сила с чл. 45, ал. 1,
т. 3 от ЗЗЦД

Ръководител

(инж. Мария Гѐзова)

Заменимо съгласно чл. 59, ал. 3 и 4, изм.
в сила с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЦД

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1. Правен статут

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (Група) включва Компания майка – Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ и дъщерно предприятие „ТРЕН“ ЕООД.

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (НКЖИ или Компанията майка) е създадена в България в съответствие с изискванията на Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 година и е регистрирана с решение на Софийски градски съд №1 от 15 януари 2002 година, вписана в търговския регистър по фд №23/2002 г. под №948.

Седалището и адресът на управление на Компанията майка са: Република България, гр. София, Столична община, район Сердика, бул. „Княгиня Мария Луиза“ №110.

Компанията майка е създадена при преобразуване на Национална компания „Български държавни железници“ (НК БДЖ) чрез отделяне, считано от 1 януари 2002 г. НКЖИ е правопреемник на отделените активи и пасиви от НК БДЖ в частта, отнасяща се до железопътната инфраструктура съгласно разделителен баланс към 31 декември 2001 г.

Дъщерното дружество „ТРЕН“ ЕООД е регистрирано в България в съответствие с изискванията на Търговския закон с решение на Софийски градски съд №1 от 1 юни 2007 г. и решение №2 от 22 октомври 2007 г., вписано в търговския регистър по фд №8353/2007 г. под №119375.

Седалището и адресът на управление на дъщерното дружество е: Република България, гр. София, Столична община, район Сердика, бул. „Княгиня Мария Луиза“ №110.

Управителният съвет на Компанията майка назначава и освобождава Управителя на дъщерното дружество. С решение на Управителния съвет от 11.06.2020 г., в качеството му на орган, упражняващ правата на едноличен собственик на капитала е взето решение за прекратяване на търговската дейност на дружеството и обявяването му в ликвидация. Със заповед №ПД-137/17.07.2020 година на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията (старо наименование) е разрешено на ръководството на НКЖИ да прекрати дейността на „ТРЕН“ ЕООД, като открие и извърши ликвидацията му по реда на глава седемнадесета от Търговския закон.

2. Собственост и управление

Едноличен собственик на капитала на Компанията майка е Българската държава чрез Министерство на транспорта и съобщенията (МТС).

Органи на управление на Компанията майка са: Министърът на транспорта и съобщенията, Управителен съвет (УС) и Генерален директор.

В Компанията майка е назначен Одитен комитет със заповед на министъра на транспорта и съобщенията.

Управителният съвет на НКЖИ е в състав:

- За периода от 01.01.2023 г. до 17.09.2023 г.: Кристиан ^{Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД} Кръстев, Марио
Гълъбов и Златин ^{Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД} Крумов;

- За периода от 18.09.2023 г. до 30.09.2023 г.: Камен ^{Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД} Диков, Васко
Балабанов и Мария ^{Заличено съгл. чл. 59, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД} Генова;

Генерален директор на Компанията майка е:

- За периода от 01.01.2023 г. до 17.09.2023 г.: Златин ^{Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД} Крумов;
- За периода от 18.09.2023 г. до 30.09.2023 г.: Мария ^{Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД} Генова;

Одитния комитет е в състав:

- За периода от 01.01.2023 г. до 19.04.2023 г.: Катя ^{Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД} Атанасова и Борис ^{Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД} Йовчев.
- За периода от 20.04.2023 г. до 30.09.2023 г.: Катя ^{Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД} Атанасова, Борис ^{Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД} Йовчев и Мая ^{Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД} Шишкова.

В НКЖИ като структури са обособени административно-стопански звена: Управление на движението на влаковете и гаровата дейност (УДВГД) – 3 звена в София, Горна Оряховица и Пловдив, Железопътни секции (ЖПС) – 6 звена в София, Враца, Горна Оряховица, Шумен, Пловдив и Бургас, Поделение „Електроразпределение” (ЕРП), Поделение „Сигнализация и телекомуникации” (СиТ) и Център за професионална квалификация (ЦПК).

НКЖИ е едноличен собственик на дъщерно дружество „ТРЕН” ЕООД с капитал 5 хил. лв. и с предмет на дейност: търговия с електрическа енергия. Дружеството е в ликвидация от 29.10.2020 г. вписано в Търговския регистър.

За отчетния период Ликвидатор на дружеството е Борислав Исаев.

3. Предмет на дейност

НКЖИ (Компанията майка) осигурява използването на железопътната инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия и управлява влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност. За целта Компанията майка извършва дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура; приема всички заявки за превоз от превозвачите и разработва графици за движение на влаковете, съгласувано с превозвачите, а за пътническите превози – и с общините. Компанията майка събира инфраструктурни такси в размер, определен съгласно методика за изчисляване на инфраструктурните такси, приета от Министерския съвет по предложение на Министъра на транспорта и съобщенията.

В Методиката са дефинирани два компонента на таксата: 1.) такса за преминаване по железопътната инфраструктура и 2.) такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия.

На основание лиценз №Л-327-19, поделение „Електроразпределение” (ЕРП) от 01.01.2013 г. разпределя тягова ел. енергия на жп превозвачи по разпределителни мрежи на железопътния транспорт, издаден от ДКЕВР (преименувана на КЕВР).

„ТРЕН” ЕООД (дъщерното дружество) е с предмет на дейност: търговия с електрическа енергия, след предоставяне на Лиценз за търговия с електрическа енергия №Л-490-15 от 13 юли 2017 г., издадена от Комисия за енергийно и водно регулиране на Република България за срок от 10 години, (допълнена с Решение №2 от 22 октомври 2007 г.) икономическо и финансово обслужване на трети лица, маркетингова дейност, търговска реализация на разрешени със закон стоки в страната и чужбина, покупка на стоки и други вещи с цел препродажба в първоначален, преработен или обработен вид, предприемачество, инженеринг, търговско представителство и посредничество, складови стоки, лизинг, сделки с недвижими имоти, извършване на сделки и услуги незабранени със закон в страната и чужбина, спедиторски и превозни сделки, външноикономическа и външотърговска дейност, съответстващи на българското законодателство и международни договорни изисквания, както и дейност и услуги, незабранени със закон.

Дъщерното дружество приключва дейността си „Търговия на електрическа енергия“ на основание решение на Управителния съвет на Компанията майка от 11.06.2020 г. за прекратяване на търговската дейност на дружеството и обявяването му в ликвидация, и на основание заповед № ПД-137/17.07.2020 година на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията (старо наименование), с която е разрешено на ръководството на Компанията майка да прекрати дейността на „ТРЕН“ ЕООД. Това обстоятелство е вписано в Агенцията по вписванията – търговския регистър на 29.10.2020 г. На основание Решения на УС на Компанията майка, срокът на ликвидацията на дружеството е удължен:

- с протокол №12-10/21 от 27.10.2021 г. – с една година до 30.10.2022 г.;
- с протокол №31-10/22 от 21.10.2022 г. – с една година, считано от 30.10.2022 г.;
- с протокол №35-10/23 от 25.10.2023 г. – с една година, считано от 30.10.2023 г.

4. Отговорности на ръководството

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяко тримесечие, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към отчетния период, финансовите резултати и паричните потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на междинния консолидиран финансов отчет към 30 септември 2023 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като консолидираният финансов отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

II. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ И ПРИЛОЖЕНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

5. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Междинният консолидиран финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с българското счетоводно законодателство за 2023 г.:

- Закон за счетоводството (ЗСч);
- и
- при спазване на всички приложими изисквания на Националните счетоводни стандарти (НСС), така както са приети за прилагане в България.

Консолидираните финансови отчети се съставят и представят в съответствие със СС1 „Представяне на финансови отчети“ и с останалите счетоводни стандарти при съобразяване със специфичните изисквания на СС 27 „Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия“ и изискванията на СС 28 „Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия“.

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който се приема като нейна отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания финансов отчет и пояснителните приложения към него са представени в хиляди лева (*В хиляди лева*).

5.1. Промени в базата за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Компанията майка прилага база за изготвяне на финансовите си отчети: Национални счетоводни стандарти (НСС).

Компанията майка не е извършвала промени в базата за изготвяне на междинните си финансови отчети и в счетоводната си политика за отчетния период, оповестена по-долу.

5.2. Действащо предприятие

Финансовите отчети са изготвени при спазване на принципа на действащо предприятие.

Групата отчита загуба от дейността си за деветмесечието на 2023 г. в размер на 9 867 хил. лв., като натрупаните загуби от предходни периоди, без влиянието на текущия финансов резултат към 30 септември 2023 г., са 588 955 хил. лв. Тези данни индикират съществуването на значителна несигурност, която може да породви съмнение относно възможността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на държавата под формата на субсидии и държавни гаранции и на други източници на финансиране.

5.3. Приблизителни оценки

Представянето на консолидирания финансов отчет, съгласно НСС изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

5.4. Сравнителни данни

В междинния консолидиран финансов отчет, включващ: консолидиран счетоводен баланс, консолидиран отчет за приходите и разходите и консолидиран отчет за паричните потоци е представена съответната сравнителна информация за един предходен отчетен период по отношение на всеки раздел, група и статия в тях. Там където е направена корекция или рекласификация на сравнимата информация е оповестено в настоящото приложение, а когато е невъзможно да се извърши корекция се оповестява причината, поради която това практически е невъзможно.

5.5. Отчетна валута и признаване на курсови разлики

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 30 септември те се оценяват в български лева като се използва заключителния курс на БНБ.

Българският лев е с фиксиран курс към евро при съотношение 1 евро = 1.95583 лв.

Курсът на българския лев към щатски долар (USD), валиден за 30.09.2023 г. е 1.84617 лв. (30.09.2022 г.: 2.00639 лв.).

6. Значими счетоводни политики

6.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно НСС. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Представянето на консолидирания финансов отчет, съгласно НСС, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и

разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закон за публичните предприятия, Компанията майка е публично предприятие, която следва да изготвя тримесечни и годишни консолидирани финансови отчети, анализи и доклади и да ги предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, и на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

6.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Междинният консолидиран финансов отчет е представен в съответствие със СС 1 „Представяне на финансови отчети“, в който са определени формите, структурата и съдържанието на съставните му части и при спазване на приложимите изисквания на СС 27 „Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия“.

В междинния консолидиран счетоводен баланс се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет,

и това има съществен ефект върху информацията в междинния консолидиран счетоводен баланс към началото на предходния период.

Групата представя сравнителна информация в междинния консолидиран финансов отчет за една предходна година (период). Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

6.3. Консолидация

В междинния консолидиран финансов отчет на Групата са включени финансовите отчети на Компанията майка и дъщерното ѝ дружество (в ликвидация) и асоциираните предприятия, изготвени към 30.09.2023 г. Дъщерно предприятие е всяко предприятие, което се намира под контрола на Компанията майка. Налице е контрол, когато Компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Приложени консолидационни процедури:

- Позициите на активите, пасивите, капитала, приходите и разходите, са сумирани ред по ред;
- Елиминирана е сумата на инвестицията на Компанията майка в капитала на дъщерното дружество;
- Изцяло са елиминирани вътрешногруповите салда и сделки и парични потоци, свързани с отчитане на приходи и разходи и произтичащите нереализирани печалби и загуби;
- Елиминирани са изцяло приходите от дивиденди, резултат от разпределения на печалби на дъщерното дружество;

- Компанията майка последователно прилага счетоводните си политики, които са в съответствие с тези, използвани през предходните години. Дъщерното дружество прилага значимите счетоводни политики на Компанията майка;
- Консолидирани са асоциираните предприятия по метода на собствения капитал (детайлна информация е представена в пояснителна бележка 20).

6.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката. Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

6.5. Приходи

Приходите включват приходи от инфраструктурни такси: такси за преминаване по жп инфраструктурата и такси за използване на електрозахранващо оборудване; разпределение на тягова електроенергия; продажба на електрическа енергия; продажба на активи и предоставяне на услуги.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Групата.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

6.5.1. Приходи от инфраструктурни такси

Инфраструктурните такси се определят съгласно Методика за изчисляване на инфраструктурните такси, т. 1 „Пакет за минимален достъп” от Приложение II „Услуги, предоставяни на железопътните предприятия” на Директива 2012/34/ЕС, чл.31, §3 от Европейския парламент и от Съвета. В Методиката са дефинирани два компонента на таксата: 1.) такса за преминаване по железопътната инфраструктура и 2.) такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия. Регламентирана е и такса за заявен и неизползван капацитет, приходите от която се признават като приходи от заявен и неизползван капацитет и се представят като други услуги (пояснителна бележка 10.4).

Приходите от инфраструктурни такси се признават месечно, както следва:

6.5.1.1. Такси за преминаване по жп инфраструктурата – на база ежемесечни отчети за действително преминалите километри (брутотонкилометри и влаккилометри) по железопътната инфраструктура.

6.5.1.2. Такси за използване на електрозахранващо оборудване – на база ежемесечни отчети за действително разпределената и потребена електрическа енергия по отчети от електромерите в локомотивите.

6.5.2. Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

Приходи от разпределение на тягова ел. енергия на железопътни превозвачи се признават месечно, на база реално потребено количество ел. енергия по количества, отчетено чрез електромери и признати с протоколи по превозвачи, оценени по действащи цени, утвърдени със съответните решения на КЕВР (пояснителна бележка 10.2).

6.5.3. Предоставяне на услуги

Приходи от наеми и други се признават при тяхното възникване на база на линейния метод за периода на договора. Всички услуги, регламентирани с Наредба №41, които Компанията майка предоставя на жп превозвачи, се предоставят като приходи от други услуги.

6.5.4. Продажба на активи

Продажбата на материали основно включва продажба на скрап. Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материали. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел материалите без възражение. Сумата на получената продажна цена, съгласно договора за продажба на материали (скрап), се признава на приход за периода, в който се осъществи продажбата и се прехвърли собствеността. За договори, за които към края на отчетния период не е прехвърлена собствеността, приходът се отсрочва и се представя като отсрочен приход в междинния консолидиран счетоводен баланс на ред „Приходи за бъдещи периоди”.

Продажбата на дълготрайни активи включва продажба на недвижими имоти и движими вещи. Прехвърлянето на собствеността на продадените недвижими имоти се извършва с подписването на договора за покупко-продажба и съответните съгласувателни процедури, когато това е необходимо по местонахождение на имота и купувача, а за движими вещи – при подписването на договора за покупко-продажба между Генералния директор на Компанията майка и купувача.

6.5.5. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

6.6. Разходи

6.6.1. Оперативни разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване на база на принципите на начисляване и съпоставимост на разходите с приходите.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущи разходи за периода през който договорите, за които се отнасят се изпълнят.

6.6.2. Разходи за лихви и разходи по заеми

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за приходите и разходите, и се състоят от: лихвени разходи, банкови такси и разходи от курсови разлики от преоценка на валутни позиции.

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите за лихви, свързани с оценката на пенсионните задължения се признават и представят като разходи за лихви.

6.7. Нематериални активи

В Нематериалните активи са включени: софтуер, патенти, лицензи и други нематериални активи, използвани в Групата.

Отчитането на нематериалните активи се извършва съгласно СС 38 „Нематериални активи“.

Първоначално оценяване

Първоначалната оценка при придобиване на нематериални активи се извършва по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановими данъци) и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение. За придобитите след 01.01.2008 г. нематериални активи Групата прилага стойностен праг на същественост – 700 лева.

Последващи разходи

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за приходите и разходите през периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално установената стандартна ефективност и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Методи на амортизация

Амортизацията се признава в междинния консолидиран отчет за приходите и разходите по линейния метод, съгласно СС 4 „Отчитане на амортизациите“, за периода на полезния живот на дълготрайните нематериални активи.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• софтуер	2 години
• други нематериални активи	7 години
• активи с ограничен срок на ползване	срокът за ползване, определен в договор или друг документ към момента на придобиването

Начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е въведен в употреба.

Начисляването на амортизацията се преустановява от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е изведен от употреба.

Обезценка на активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценка се включват като разход в междинния консолидиран отчет за приходи и разходи.

6.8. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи включват земи, сгради, съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар, компютърна техника и други, които са необходими за текущата дейност на Групата и които се очаква да носят икономическа изгода повече от един отчетен период.

Отчитането на дълготрайните материални активи се извършва съгласно СС 16 „Дълготрайни материални активи“.

В дълготрайните материални активи са включени сумата на поетите ангажменти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размерът на авансовите плащания. Стойността на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи включва стойността на материалите, на външните услуги, прекия труд и съответна част от общопроизводствените разходи.

Обектите на железопътната инфраструктура и земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждането им, са публична държавна собственост. Те не могат да бъдат отчуждавани, ипотекирани или да се предоставят като друго обезпечение.

Когато съставна част от дълготрайните материални активи съдържа значими компоненти, които имат различен срок на полезен живот, те се отчитат като отделни дълготрайни материални активи.

Първоначално оценяване

Първоначалната оценка при придобиване на дълготрайни материални активи се извършва по цена на придобиване и всички преки разходи, свързани с привеждане на актива в състояние за използване.

За придобитите активи след 01.01.2008 година Групата е определила стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващи разходи

С последващите разходи, свързани с отделен дълготраен материален актив, се коригира балансовата стойност на актива, когато е вероятно Групата да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, през който са направени.

Последващите разходи, с които се завишава стойността на придобиване на даден дълготраен материален актив, се отчитат като подактиви към основния дълготраен материален актив с отделни дати на капитализация и полезен живот.

Оценка след първоначално признаване

След първоначалното признаване като актив всеки отделен дълготраен материален актив се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

Считано от 01.01.2018 г. Компанията майка е избрала и приела да прилага база за изготвяне на финансовите си отчети по Националните счетоводни стандарти (НСС), съгласно решение на Управителния съвет на Компанията майка, като е променила използваната база за изготвяне на финансови отчети по Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), и е приложила изискванията на СС 42 „Прилагане за първи път на националните счетоводни стандарти“.

Към 01.01.2005 г. и 01.01.2012 г. са извършени преоценки на земи, сгради и съоръжения по справедлива стойност на Компанията майка, по реда на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ с помощта на лицензиран независим оценител. Съгласно СС 42, когато активите са били преоценявани по реда на МСС 16, тяхната преоценена стойност може да не се преизчислява, а да се приеме като приета стойност във встъпителния баланс към датата на преминаване към НСС. Натрупаният преоценен резерв се освобождава по реда на т.13.2 изречение първо от ПЗР на СС 16.

Методи на амортизация

Амортизацията се признава в междинния консолидиран отчет за приходите и разходите по линейния метод, съгласно СС 4, за периода на полезния живот на дълготрайните материални активи. Земята и поетите ангажменти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размерът на авансовите плащания не се амортизират.

Амортизируемата сума на дълготрайните активи се определя, като от стойността на придобиването им се приспадне тяхната остатъчна стойност.

Начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е въведен в употреба.

Начисляването на амортизацията се преустановява от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е изведен от употреба.

Полезният живот на дълготрайните материални активи се определя в съответствие с предполагаемия срок на физическото и моралното им износване, спецификата и бъдещите намерения за тяхната фактическа употреба.

Полезният живот на дълготрайните материални активи се преразглежда веднъж годишно при извършване на пълна годишна инвентаризация на активите и пасивите на Групата.

При установени изменения във физическото и моралното износване или експлоатационната необходимост на дадени дълготрайни материални активи, полезният им живот се коригира, като се посочва нов предполагаем срок, през който същите ще останат във фактическа употреба, считано от датата, от която промяната влиза в сила.

На основание извършената промяна се преизчислява и актуализира общият полезен живот в основните данни на дълготрайните активи, обхващащ периода от датата на въвеждането им в експлоатация до изтичането на предполагаемия срок, през който се очаква същите да бъдат във фактическа употреба.

Промяната на полезния живот влиза в сила от 01.01. на следващата календарна година.

Разходите за амортизация са включени в междинния консолидиран отчет за приходите и разходите на ред „Разходи за амортизация”.

Обезценка на дълготрайни материални активи

Балансовите стойности на ДМА подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовите стойности биха могли да се отличават съществено от възстановимата им стойност. При наличие на такива индикатори балансовите стойности се коригират до възстановимите стойности на съответните активи.

Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се признават в междинния консолидиран отчет за приходи и разходи.

Извеждане от експлоатация на дълготрайни материални активи

При отпадане от експлоатационна необходимост на дълготрайните материални активи за повече от 12 месеца, през които от тях не се черпи икономическа изгода, същите се изваждат от употреба. Активите се рекласифицират в съответния клас, предназначен за активи извън експлоатация и начисляването на счетоводни амортизации се преустановява от месеца, следващ месеца, през който са изведени от употреба.

Извеждането от употреба на дълготрайни материални активи се извършва на основание одобрен доклад и издадена заповед на Генералния директор на Компанията майка.

Връщане в експлоатация на изведени от употреба дълготрайни материални активи

При връщане обратно в експлоатация на изведени от експлоатация дълготрайни материални активи, същите се рекласифицират в съответния клас, към който се отнасят и начисляването на счетоводни амортизации се възобновява от месеца, следващ месеца, през който са върнати в експлоатация.

Връщането в експлоатация на дълготрайни материални активи, изведени от употреба, се извършва на основание одобрен мотивиран доклад и издадена заповед на Генералния директор на Компанията майка.

Отписване на дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи се отписват, когато не се очакват бъдещи икономически изгоди от използването им, чрез бракуване, продажба или безвъзмездно прехвърляне.

При частично отписване на дълготрайни материални активи отчетната стойност, подлежаща на отписване, се прехвърля в отделен подактив към основния дълготраен материален актив. Сумите на натрупаната амортизация, остатъчна стойност и преоценъчен резерв се разпределят пропорционално между отписаната и оставащата в употреба част на актива, на база отчетните им стойности.

Отписването на дълготрайни материални активи се извършва на основание Решения на Управителния съвет на Компанията майка.

6.9. Инвестиции в асоциирани и други свързани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. В междинния консолидиран финансов отчет инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по метода на собствения капитал. Други свързани предприятия са тези предприятия, в които Групата има малцинствено участие.

Компанията майка признава дивидент от асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите междинни индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото ѝ да получи дивидента.

6.10. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукция, незавършено производство и материали втора употреба.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от доставната и нетната реализируема стойност, като разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Доставната стойност на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до сегашното им местоположение и състояние. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси.

Нетната реализируема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и очакваните разходи по продажбата. В случай, че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализируема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализируема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на другите разходи за периода, в който възниква възстановяването.

Текущото заприходяване на материали втора употреба се извършва на база издадена вътрешна заповед, в случаите на ликвидация и брак на активи, полезните материали от които могат да бъдат повторно използвани.

Себестойността на продукцията се определя от стойността на употребените материали, разходите за преработка и другите разходи, свързани с производството на съответната продукция.

Материалните запаси се отписват по метода на конкретно определената стойност, когато тяхното потребление засяга конкретни обекти по договори. Когато няма условия за прилагане

на метода на конкретно определената стойност, се прилага средно-претеглена стойност, формирана на ниво структурно звено.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

В края на отчетния период се прави оценка на нетната реализируема стойност на материалните запаси. Когато отчетната стойност на материалните запаси е по-висока от нетната реализируема стойност, тя се отчита като други текущи разходи.

6.11. Обезценка на активи

Обезценка на активи, съгласно СС 36 се извършва най-малко веднъж в края на отчетния период във връзка с изготвяне на финансови отчети.

Преглед за обезценка на активите се извършва, като:

- определя се дали са налице условия и индикатори за обезценка на актива;
- определя се възстановимата стойност на актива;
- определя се загубата от обезценка на актива.

При определяне на необходимостта от обезценка на активи Групата прилага принципа за същественост.

Загубата от обезценка на актива се признава веднага като текущ разход за дейността.

Загубата от обезценка на актива се коригира в следващи отчетни периоди само когато е настъпила промяна в очакванията, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка.

При възстановяването на загубата от обезценка преносната стойност на актива не следва да превишава преносната стойност, която би била определена, при положение че в предходни години не е била признавана загуба от обезценка.

6.12. Свързани лица

Съгласно приложимия СС 24, Групата е във взаимоотношения на свързани лица, когато:

- контролира пряко друго предприятие;
- упражнява пряко значително влияние върху другото предприятие;
- упражнява чрез едно или повече предприятия значително влияние върху друго предприятие;
- е член на ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие или на предприятието майка на отчитащото се предприятие;
- предприятието и отчитащото се предприятие са членове на една и съща група;
- и двете предприятия са съвместни предприятия на едно и също трето лице;
- предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, свързано с отчитащото се предприятие;
- лице, свързано с отчитащото се предприятие, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка).

В междинния консолидиран финансов отчет се оповестяват видът на сделките и сумите на неуредените разчети по сделките със свързани лица.

6.13. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

6.13.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, същите са класифицирани в следните категории: кредити и вземания, финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в собствения капитал на Групата.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от другите вземания на Групата са към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на междинния консолидиран финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от оценения кредитен риск на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност.

Несъбираемите вземания се отписват, когато се установят правните основания за това.

Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в междинния консолидиран отчет за приходите и разходите като „Разходи за обезценка“ на ред „Други разходи“.

Възстановените разходи от обезценка на събрани обезценени търговски вземания в предходни периоди, се представят на ред „Други приходи“.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение (обявени) за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Финансовите активи на разположение за продажба включват инвестиции в други предприятия. Притежаваните инвестиции са на дъщерното дружество и представляват акции в други дружества (малцинствено участие), които са оценени и представени по справедлива стойност оценена на база данни от активен пазар.

6.13.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват финансов лизинг, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в разходите като „Финансови разходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизируема стойност.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

6.14. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки. Междинният консолидиран отчет за паричните потоци се изготвя съгласно изискванията на т.3 на СС 7 по прякия метод.

За целите на изготвянето на междинния консолидиран отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20% или 9%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- платеният/възстановеният ДДС по покупки/продажби на дълготрайни активи се посочва като плащане към/от доставчици/клиенти към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

За целите на изпълнение на условията на проекти по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Компанията майка извършва безналични разплащания с контрагенти със средства получени от Кохезионен фонд и Европейски фонд за регионално развитие, включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) чрез сметка, титуляр на която е Управляващият орган към МТС, който финализира разплащанията.

Всички трансакции, извършени чрез системата СЕБРА, посочени по-горе, не са включени в междинния консолидиран отчет за паричния поток, а са представени като безналични плащания.

6.15. Данъчно облагане

Текущите данъци върху печалбата се определят на годишна база в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закон за корпоративното подоходно облагане.

6.16. Отчитане на лизингови договори (като лизингополучател)

В съответствие с изискванията на СС 17 „Лизинг” правата и рисковете свързани със собствеността върху актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя.

Промените в СС 17 „Лизинг” се отнасят до счетоводното отчитане и представяне на експлоатационния лизинг както във финансовите отчети на наемодателите, така и във финансовите отчети на наемателите. Същите имат за цел да прецизират текстовете с цел по ясно и категорично определяне на счетоводните приходи и разходи при отчитането на експлоатационните договори за лизинг, като представянето във финансовите отчети на: наемодателите и наемателите, става на линейна база за целия период на договора, дори и когато постъпленията не се получават на тази база.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в междинния консолидиран счетоводен баланс на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В междинния консолидиран счетоводен баланс се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с приетата счетоводна политика за аналогични собствени активи.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи за външни услуги за срока на договора. Разходите, свързани с оперативния лизинг се признават в текущи разходи в момента на възникването им.

6.17. Основен капитал и резерви

Основният капитал отразява балансовата стойност на имуществото към 30.11.2001 г. съгласно параграф 4 от ПЗР на Закона за железопътния транспорт, предоставено на Компанията майка като правопреемник на Национална компания „Български държавни железници” и отнасящо се до железопътната инфраструктура.

Другите резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията майка от Национална компания „Български държавни железници” съгласно Разделителен протокол към 31 декември 2001 г. Измененията в тях са свързани с нетекущи активи, получени от или върнати по решения на едноличния собственик и държавата.

Преоценъчният резерв е формиран от разлики между балансовата и справедливата стойност на дълготрайни материални активи към датата на преоценка, оценявани последващо по преоценена стойност преди преминаване от база на отчитане МСФО към база на отчитане НСС (пояснителна бележка 25.3).

С преминаване към база на отчитане НСС, Групата отчита последващо дълготрайните материални активи по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

6.18. Доходи на персонала

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали от неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, даващ правото на тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионното, здравно и срещу безработица осигуряване.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда (КТ) при прекратяване на трудовото правоотношение, след като е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, работникът или служителът има право на обезщетение съгласно чл.222 ал.3 от КТ и Компанията майка е задължена да му изплати обезщетение в размер на две брутни месечни трудови възнаграждения. В случай, че работникът или служителът е работил в Компанията майка или в системата на БДЖ през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на размери, посочени в пояснителна бележка 14.2.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс.

Ръководството на Компанията майка оценява с помощта на независим актюер настоящата стойност на задължението си за изплащане на обезщетения при пенсиониране на персонала, произтичащи от Кодекса на труда и Колективния трудов договор на Компанията майка в съответствие с изискванията на СС 19 „Доходи на персонала“ на годишна база за пълна календарна финансова година.

6.19. Правителствени дарения и европейски фондове

Правителствените дарения, предоставени от държавата, представляват субсидии и други различни форми на финансиране, отговарящи на определението за правителствени дарения

съгласно СС 20 „Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ”, предоставени от държавата, държавните агенции и подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни.

Правителствените дарения, предоставени от държавата, се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени.

Правителствените дарения, получени в Групата като компенсация за минали разходи или загуби, се признават за приход през периода на получаването им.

Правителствените дарения, свързани с амортизируеми активи, се признават на приход пропорционално на начислените за съответния период амортизации на активи, придобити чрез тези дарения.

При придобиване на неамортизируеми активи (земи), в резултат на извършено отчуждаване във връзка с изграждане на обекти на железопътната инфраструктура, периодът на текущото признаване на приходи от полученото финансиране условно се приема за 25 години като средна продължителност на полезния живот на прилежащите към земята съоръжения.

Безвъзмездни средства, предоставени от международни институции, включват безвъзмездни средства, предоставени от Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионен фонд и други Европейски фондове, чрез Оперативни програми. Групата отчита получените средства от Европейски фондове за придобиване на нетекущи активи по проекти, изпълнявани и финансирани чрез Оперативна програма „Транспорт”, Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура”, Механизъм за свързване на Европа, Механизъм за свързване на Европа 2, Национален план за възстановяване и устойчивост и други програми.

6.20. Провизии, условни пасиви и условни активи

Като провизия в съответствие с изискванията на СС 37 „Провизии, условни задължения и условни активи“ в Групата се третира и отчита задължение с неопределена срочност или размер.

Провизията е текущо правно или конструктивно задължение на Групата към датата на консолидирания финансов отчет. Провизиите се признават, когато има вероятност тези задължения в резултат от минали събития да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението.

Провизия се признава в консолидираните финансови отчети и като текущ разход, при спазване на условията на СС 37.

Към датата на консолидираните финансови отчети сумите на признатите провизии се преразглеждат и коригират - актуализират чрез доначисляване на провизии или чрез намаляване на вече отчетените провизии, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. В случаите, в които се установи, че за погасяването на задължението вече не е вероятно да настъпи изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира.

Като условни задължения в Групата се третират:

- Възможните задължения, произтичащи от минали събития, резултатът от които ще бъде потвърден единствено с настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на Групата.
- Настоящи задължения, произтичащи от минали събития, които не са признати в консолидирания финансов отчет или защото не е налице вероятност погасяването им да доведе до изтичане на икономически ползи, или защото сумата на задължението не може да бъде остойностена достатъчно надеждно.

Условното задължение се оповестява, освен ако вероятната необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи, за погасяване на задължението е отдалечена във времето.

Условните задължения се оценяват, за да се определи дали се е появила вероятна необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи. Ако се е появила такава вероятна необходимост за статия, която преди е била третирана като условно задължение, провизията се признава в консолидирания финансов отчет за периода, през който е настъпила промяната.

Условни вземания не се признават във финансовите отчети.

Условни активи се оповестяват в междинния консолидиран финансов отчет. Условните активи се оценяват постоянно, за да се отрази правилно тяхното представяне във финансовите отчети. Ако постъпването на потока икономически ползи е станало практически сигурно, тогава активът и свързаните с него приходи се признават във финансовия отчет за периода, през който е настъпила промяната. Ако постъпването на поток икономически ползи е станало вероятно, предприятието го оповестява като условен актив.

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

6.21. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави значими преценки и редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети.

Действителните резултати могат да се различават от преценките, предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

6.22. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

6.22.1. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи периодично.

Към 30 септември 2023 г. ръководството на Компанията майка определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване на активи на жп инфраструктурата, за който е възможно да предстоят бъдещи реконструкции и модернизации.

6.22.2. Обезценки

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

6.22.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. При определяне на нетната реализируема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

6.22.4. Обезценка на кредити и вземания

Групата използва корективна сметка за отчитане на сумата на обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази обезценка на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани или обезценени през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

6.22.5. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент. Групата не е признала провизии за бъдещи задължения в настоящия междинен консолидиран финансов отчет, тъй като счита че отправените искове са неоснователни и вероятността те да доведат до разходи за Групата при уреждането им е малка.

6.22.6. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

Към 30.09.2023 г. не са признати отсрочени данъчни активи (пояснителна бележка 26).

7. Корекции на грешки от предходни години

Грешка, свързана с предходни периоди се класифицира като фундаментална по смисъла на приложимия СС 8 „Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика“, когато повлиява съществено на информацията във финансовите отчети за тези периоди.

Възприетият подход по смисъла на СС 8 „Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика“, е :

- Препоръчителният подход, при който фундаменталната грешка, свързана с предходния период, за който се отнася се отчита през текущия период чрез увеличаване (или намаляване) на салдото на неразпределената печалба от минали години (непокрита загуба от минали години) и сравнителната информация се преизчислява.

Съгласно счетоводната политика на Компанията майка, корекция на суми под 500 хил. лв. за предходен период се отчитат в печалбите и загубите за текущия период, а над този стойностен праг, се прилага препоръчителният подход чрез корекция: увеличаване или намаляване на салдото на неразпределената печалба от минали години, като сравнителната информация от съответните предходни отчетни периоди се преизчислява.

8. Финансово управление на риска

Дейността на Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Детайлна информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата е представена в бележка 32.

8.1. Валутен риск

Дейността на Групата се осъществява на територията на Република България, няма значими разчети, приходи и разходи деноминирани в чуждестранна валута.

Валутните рискове са минимални, тъй като валутният курс на българския лев към еврото е фиксиран.

8.2. Кредитен риск

Максималният кредитен риск, свързан с финансовите активи, е до размера на преносната им стойност отразена в междинния консолидиран счетоводен баланс на Групата.

8.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

8.4. Лихвен риск

Лихвеният риск представлява рискът стойността на лихвоносните задължения на Групата да варира вследствие на промени на пазарните лихвени проценти.

Групата спазва условията на поетите споразумения и ангажименти, поради което този риск е сведен до минимум.

9. База за консолидация

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	30.09.2023 хил. лева	30.09.2023 участие %	30.09.2022 хил. лева	30.09.2022 участие %
„ТРЕН“ ЕООД (в ликвидация)	България	Търговия с ел. енергия	5	100%	5	100%

В междинния консолидиран финансов отчет са включени финансовите отчети на дъщерното дружество (в ликвидация) към 30.09.2023 г.

Асоциираните предприятия са консолидирани по метода на собствения капитал (консолидация с един ред, отчитащ делът в нетните активи на асоциираното предприятие), съгласно изискванията на СС 28 „Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия“ на база на финансовите отчети на асоциираните предприятия, съставен за същия отчетен период (пояснителна бележка 20).

III. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

10. Нетни приходи от продажби

В хиляди лева	30.09.2023	30.09.2022
Приходи от инфраструктурни такси	42 388	32 569
Приходи от разпределение на тягова ел. енергия	32 258	32 241
Приходи от други услуги	13 234	11 180
Приходи от услуги	87 880	75 990
Приходи от стоки	35	-
Общо нетни приходи от продажби:	87 915	75 990

10.1. Приходи от инфраструктурни такси

В хиляди лева	30.09.2023	30.09.2022
Приходи от преминаване	33 505	23 298
Приходи от използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия	8 883	9 271
Общо:	42 388	32 569

Най-значителен дял в размера на приходите от инфраструктурни такси е от дружествата от група „ХОЛДИНГ БДЖ“ ЕАД с 70,20%, в това число: „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД – 49,10% и „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД – 21,10%. Голям дял от другите превозвачи има „БУЛМАРКЕТ РЕЙЛ КАРГО“ ЕООД – 9,46%.

10.2 Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

Представените приходи от разпределение на тягова електрическа енергия са генерирани от разпределението ѝ към жп превозвачи. През 2010 г. лицензиращият орган „Държавна комисия за енергийно и водно регулиране“, преименувана на „Комисия за енергийно и водно регулиране“ издава на Компанията майка лицензия №Л-327-19/17.05.2010 г. за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт. Лицензията е единствена за територията на страната и е за срок от 35 години. В качеството си на разпределително дружество Компанията майка сключи и необходимите по закон договори с енергийните дружества НЕК ЕАД и ЕСО ЕАД. По този начин от 01.01.2013 г. Компанията майка практически стартира дейността „разпределение на тягова електрическа енергия“ съгласно издадената Лицензия.

Цената за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт“ е нормативно определена от КЕВР. С Решение №Ц-20 от 01.07.2022 г. КЕВР определя цена за разпределение на тягова електрическа енергия за втората ценова година от четвъртия регулаторен период. С Решение №Ц-15 от 30.06.2023 г. КЕВР определя цена за третата ценова година от четвъртия регулаторен период за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт“, в сила от 01.07.2023 г.

С изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ПРОБПЕЕ), издадени от КЕВР (обн. ДВ, бр. 74 от 16.09.2022 г.), в сила от датата на обнародването им, е въведена възможност за плащане чрез директен дебит съгласно Инструкция №5 „Плащане чрез директен дебит“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД. Тази инструкция регламентира начина за изпълнение на задълженията за разплащане на търговските участници към БНЕБ ЕАД в случаите на нетни покупки, реализирани на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“, съгласно член 253 от

ПРОБПЕЕ, чрез използване на Директен дебит. В тази връзка е разкрита специална банкова сметка на поделение „Електроразпределение”, с цел закупуване на необходимите количества ел. енергия за технологичните разходи за извършване на основната си дейност (пояснителна бележка 24.2).

10.3. Приходи от други услуги

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Приходи от предоставени на превозвачи услуги	5 535	5 621
Наредба 41		
Приходи от дезинфекционни станции	2 316	2 326
Приходи от заявен и неизползван капацитет	2 180	603
Наредба 41		
Приходи от ремонтни дейности и други услуги	1 934	1 317
Приходи от кантарни участъци	946	997
Приходи от съхранение на ВВЗ	323	316
Общо:	13 234	11 180

11. Други приходи

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Приходи от финансираня	308 595	274 381
Приходи от продажба на активи	5 216	789
Други приходи	11 412	10 378
Общо:	325 223	285 548

11.1. Приходи от финансираня

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Финансираня, свързани с покриване на разходи	204 503	169 504
Финансираня, свързани с нетекущи активи	103 254	97 410
Финансираня, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия	713	7 203
Финансираня, свързани с текущи активи	125	264
Общо:	308 595	274 381

Приходите от финансираня, свързани с нетекущи активи, съответстват на размера на текущия разход за амортизация на безвъзмездно придобити дълготрайни материални и нематериални активи, финансирани от Държавния бюджет и Европейските фондове, които се признават на систематична и рационална база за срока на полезния живот на дълготрайните материални и нематериалните активи.

Приходите от финансираня, свързани с покриване на разходи са: за текущи активи и преки разходи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура, признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите.

Във връзка с одобрена от Министерски съвет Програма за компенсиране разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия и на операторите на електропреносната и на

електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи за периода от 01.01.2023 г. до 31.03.2023 г., одобрена с Решение №104 от 02.02.2023 г. и в изпълнение на Решение на Народното събрание обн. ДВ бр. 90 от 11.11.2022 г. изменено с решение обн. ДВ. бр. 98 от 09.12.2022 г. и съдържащият се в Програмата механизъм за компенсиране:

- като краен небитов потребител Компанията майка начислява и признава приходи по Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, приета от Министерски съвет са посочени на ред „Финансирания, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“;

- като оператор на електропреносната и електроразпределителните мрежи, чрез поделение „Електроразпределение“, е сключен Договор №6-ОПР/20.02.2023 г. за компенсации за периода януари-март 2023 г. с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. По този договор няма извършени плащания за компенсации на технологичните разходи поради по-ниската цена на електроенергията, закупувана от Българска независима енергийна борса в сегмент „Ден напред“ (за сравнимия период на 2022 г. Компанията майка сключва с Министерство на Енергетиката чрез поделение „Електроразпределение“ Договор №12 от 25.03.2022 г. и Допълнително споразумение към него №1-2022 от 10.05.2022 г. за компенсиране на разходите на операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи за закупуване на електрическа енергия, потребена за технологични разходи за месеците януари-септември 2022 г.)

С Решение №688 от 04.10.2023 г. на Министерски съвет се одобрява Програма за компенсиране на разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия и на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи за периода от 1 септември 2023 г. до 31 декември 2023 г.

11.2. Приходи от продажба на активи

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Приходи от продажба на материални запаси	5 152	776
Приходи от продажба на нетекущи активи	64	13
Общо:	5 216	789

Себестойността на продадените активи е включена на ред „Балансова стойност на продадени активи“ в междинния консолидиран отчет за приходите и разходите.

11.3. Други приходи

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Приходи от заведени втора употреба материали/скрап от брак/ликвидация	5 962	1 974
Приходи от наеми	2 959	2 741
Приходи от глоби и неустойки	1 119	4 598
Приходи от застрахователни събития	386	581
Други	986	484
Общо:	11 412	10 378

12. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Материали и резервни части	(26 744)	(16 353)
Ел. енергия	(10 065)	(18 532)
Гориво	(4 698)	(4 571)
Топлоенергия	(397)	(354)
Вода	(289)	(239)
Общо:	(42 193)	(40 049)

13. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Ремонти и текущо поддържане на ЖИ	(8 660)	(3 521)
Транспортни услуги и карти	(7 947)	(6 641)
Охрана	(5 886)	(5 258)
Почистване	(3 394)	(2 830)
Абонаментни услуги	(2 897)	(2 723)
Застраховки	(2 132)	(3 354)
Данък сгради, такса смет и други	(1 776)	(1 780)
Лабораторни услуги, експертизи, измерване и фискализиране	(1 153)	(1 057)
Такси	(607)	(484)
Телефонни и пощенски услуги	(317)	(281)
Правна защита, юридическа помощ	(266)	(24)
Граждански договори	(254)	(212)
Наеми	(208)	(227)
Други	(939)	(741)
Общо:	(36 436)	(29 133)

14. Възнаграждения на персонала

14.1. Разходи за персонала

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Разходи за възнаграждения	(148 797)	(131 902)
Разходи за социални осигуровки и надбавки	(51 145)	(39 160)
<i>в т.ч. осигуровки, свързани с пенсии</i>	<i>(17 827)</i>	<i>(15 252)</i>
Общо:	(199 942)	(171 062)

Средният списъчен брой на персонала на Групата за деветмесечието на 2023 г. е 10 574 бр. (за деветмесечието на 2022 г.: 10 703 бр.)

14.2. Задължения за обезщетения при пенсиониране

При прекратяване на трудовото правоотношение в Компанията майка, след като е придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, вкл. и по условията на чл.68а от Кодекс за социално осигуряване (КСО), независимо от основанията за прекратяването, работниците и служителите имат право на обезщетение по чл.222 ал.3 от КТ. Когато последните им 10 години трудов стаж са при един и същ работодател, обезщетението е в следните размери, в зависимост от момента на прекратяване на трудовото правоотношение: до 1 месец 10 брутни работни заплати, след 1 до 6 месеца 9 брутни работни заплати, след 6 до 12 месеца 8 брутни работни заплати, над 12 месеца 7 брутни работни заплати.

Право на обезщетение в размер 10 брутни трудови възнаграждения имат работници и служители, които се пенсионира по условията на чл.68а от КСО и отговарят на условието за 10 години трудов стаж при един и същ работодател.

Актюерската оценка за разходите за обезщетения при пенсиониране се представя на годишна база за пълна календарна финансова година.

15. Други разходи за дейността

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Балансова стойност на продадените активи	(3 717)	(911)
Работно и униформено облекло	(2 213)	(688)
Внесени в бюджета 50% от получени наеми	(1 383)	(1 280)
Командировки	(970)	(544)
Брак на дълготрайни активи	(845)	(560)
Нанесени щети	(541)	(301)
Неустойки по договори	(458)	(481)
Членски внос международни организации	(304)	(384)
Дарения	(259)	(260)
Охрана на труда	(258)	(360)
Километрични възнаграждения	(235)	(218)
Стипендиантска програма	(199)	(166)
Противопожарна охрана	(162)	(164)
Изгубени съдебни дела	(112)	(68)
Брак на материали	(89)	(85)
Ликвидация на ДМА	(7)	(21)
Други разходи за дейността	(188)	(163)
Общо:	(11 940)	(6 654)

Съгласно чл. 99 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 година, Компанията майка внася в държавния бюджет вноса в размер на 50 на сто от получения наем на отдадени под наем застроени или незастроени недвижими имоти, съответстващ на процента държавно участие. Сумата на вноската за деветмесечието на 2023 г. е посочена на ред „Внесени в бюджета 50% от получени наеми“.

На ред „Балансова стойност на продадени активи“ се включват:

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Балансова стойност на продадени материални запаси (скрап)	(3 696)	(906)
Балансова стойност на продадените стоки	(13)	-
Балансова стойност на продадени дълготрайни материални активи	(8)	(5)
Общо:	(3 717)	(911)

16. Финансови приходи и финансови разходи

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Финансови приходи		
Приходи от съучастия - дивиденди	533	478
Общо финансови приходи:	533	478

Приходите от съучастия представляват приходи от дивиденди получени в резултат от взети решения за разпределения на финансовите резултати през 2022 г. от ЗАД „Алианс България” в размер на 533 хил. лв. (30.09.2022 г.: 478 хил. лв.).

Разходите за лихви по заеми представляват лихви по договори за финансов лизинг.

Финансови разходи	30.09.2023	30.09.2022
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за лихви по лизингови договори	(64)	(78)
Други финансови разходи (банкови такси)	(3)	(5)
Разходи за лихви и други финансови разходи	(67)	(83)
Отрицателни курсови разлики от промяна на валутни курсове	(6)	(2)
Общо:	(73)	(85)

17. Данъчно облагане

Разходите за данъци включващи сумата на отсрочените и текущите данъци са признати във финансов резултат на годишна база за пълна календарна финансова година.

18. Нематериални активи

30.09.2023	Софтуер	Патенти и лицензи	Други	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Отчетна стойност				
Салдо към 01.01.2023 г.	10 551	52	426	11 029
Придобити	46	-	-	46
Салдо към 30.09.2023 г.	10 597	52	426	11 075
Амортизации				
Салдо към 01.01.2023 г.	9 827	52	139	10 018
Амортизация за периода	283	-	40	323
Салдо към 30.09.2023 г.	10 110	52	179	10 341
Балансова стойност				
Салдо към 01.01.2023 г.	724	-	287	1 011
Салдо към 30.09.2023 г.	487	-	247	734
31.12.2022	Софтуер	Патенти и лицензи	Други	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Отчетна стойност				
Салдо към 01.01.2022 г.	10 541	52	430	11 023
Придобити	32	-	-	32
Отписани	(22)	-	(4)	(26)
Салдо към 31.12.2022 г.	10 551	52	426	11 029
Амортизации				
Салдо към 01.01.2022 г.	9 487	52	90	9 629
Амортизация за периода	362	-	53	415
Отписани през периода	(22)	-	(4)	(26)
Салдо към 31.12.2022 г.	9 827	52	139	10 018
Балансова стойност				
Салдо към 01.01.2022 г.	1 054	-	340	1 394
Салдо към 31.12.2022 г.	724	-	287	1 011

19. Дълготрайни материални активи

30.09.2023

В хиляди лева

Отчетна стойност

	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Други	Предоставени аванси	ДМА в процес на изграждане	Общо
Салдо към 01.01.2023 г.	324 249	163 028	414 416	3 967 461	44 569	17 766	276 487	920 751	6 128 727
Придобити	1 140	18	-	51	-	-	15 940	377 515	394 664
Отписани	(174)	(55)	(2 259)	(6 707)	(10)	(1)	-	(5)	(9 211)
Рекласифицирани	-	(143)	-	143	-	-	-	-	-
Трансфери	244	614	2 405	17 782	935	414	-	(22 394)	-
Салдо към 30.09.2023 г.	325 459	163 462	414 562	3 978 730	45 494	18 179	292 427	1 275 867	6 514 180

Амортизации и загуби от обезценка

Салдо към 01.01.2023 г.	-	57 896	238 859	1 366 834	27 496	12 787	-	-	1 703 872
Амортизация за периода	-	4 857	24 587	118 621	1 936	1 182	-	-	151 183
Отписани през периода	-	(30)	(1 856)	(4 415)	(10)	(1)	-	-	(6 312)
Рекласифицирани	-	(27)	-	27	-	-	-	-	-
Салдо към 30.09.2023 г.	-	62 696	261 590	1 481 067	29 422	13 968	-	-	1 848 743

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2023 г.	324 249	105 132	175 557	2 600 627	17 073	4 979	276 487	920 751	4 424 855
Салдо към 30.09.2023 г.	325 459	100 766	152 972	2 497 663	16 072	4 211	292 427	1 275 867	4 665 437

31.12.2022

В хиляди лева

Отчетна стойност

	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Други	Предоставени аванси	ДМА в процес на изграждане	Общо
Салдо към 01.01.2022 г.	321 349	156 114	411 148	3 858 971	44 313	16 467	286 927	688 622	5 783 911
Придобити	978	5 295	1	1 232	-	625	-	389 438	397 569
Отписани	(11)	(306)	(1 767)	(31 895)	(133)	(123)	(10 440)	(8 078)	(52 753)
Рекласифицирани	-	-	1 092	-	(1 092)	-	-	-	-
Трансфери	1 933	1 925	3 942	139 153	1 481	797	-	(149 231)	-
Салдо към 31.12.2022 г.	324 249	163 028	414 416	3 967 461	44 569	17 766	276 487	920 751	6 128 727

Амортизации и загуби от обезценка

Салдо към 01.01.2022 г.	-	51 620	209 632	1 227 463	26 013	11 394	-	-	1 526 122
Амортизация за периода	-	6 493	29 876	159 392	2 702	1 516	-	-	199 979
Отписани през периода	-	(217)	(1 737)	(20 021)	(131)	(123)	-	-	(22 229)
Рекласифицирани	-	-	1 088	-	(1 088)	-	-	-	-
Салдо към 31.12.2022 г.	-	57 896	238 859	1 366 834	27 496	12 787	-	-	1 703 872

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2022 г.	321 349	104 494	201 516	2 631 508	18 300	5 073	286 927	688 622	4 257 789
Салдо към 31.12.2022 г.	324 249	105 132	175 557	2 600 627	17 073	4 979	276 487	920 751	4 424 855

Дълготрайните материални активи включват земи, сгради, съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар, компютърна техника и други, които са необходими за текущата дейност на Групата и които се очаква да носят икономическа изгода повече от един отчетен период.

В дълготрайните материални активи са включени сумата на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, размерът на авансовите плащания и отдадени дълготрайни материални активи при условията на концесия. Стойността на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи в процес на изграждане включва стойността на материалите, на външните услуги и прекия труд.

Обектите на железопътната инфраструктура и земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждането им, са публична държавна собственост. Те не могат да бъдат отчуждавани, ипотекирани или да се предоставят като друго обезпечение.

Когато съставна част от дълготрайните материални активи съдържа значими компоненти, които имат различен срок на полезен живот, те са отчитат като отделни дълготрайни материални активи.

За определяне на остатъчната стойност на активите е използван методът на ликвидационната стойност.

Към 30.09.2023 г. са бракувани дълготрайни материални активи с отчетна стойност 9 029 хил. лв. (31.12.2022 г.: 34 203 хил. лв.) и балансова стойност 2 718 хил. лв. (31.12.2022 г.: 11 995 хил. лв.). За бракуваните преоценени в предходни периоди дълготрайни материални активи е извършено намаление на преоценъчния резерв с 1 873 хил. лв. (31.12.2022 г.: 6 004 хил. лв.), съгласно приложимия СС 16.

Към 30.09.2023 г. отчетната стойност на 100% амортизираните активи, които продължават да се използват в дейността на Групата е в размер на 247 212 хил. лв. (31.12.2022 г.: 206 114 хил. лв.).

Групата не разполага с документи за собственост за част от представените в индивидуалния счетоводен баланс недвижими имоти (земя и сгради). Групата продължава процеса на осигуряване на надлежни документи за собственост за земя с балансова стойност в размер на 80 161 хил. лв. към 30.09.2023 г. (31.12.2022 г.: 78 986 хил. лв.) и сгради с балансова стойност в размер на 15 651 хил. лв. към 30.09.2023 г. (31.12.2022 г.: 16 742 хил. лв.). Въпреки продължаващите действия за осигуряване на документи за собственост, балансовата стойност на неактуваната земя към 30.09.2023 г. е увеличена спрямо тази към 31.12.2022 г., поради големия брой имоти, които Компанията майка придобива, вследствие отчуждителните процедури провеждани при изпълняването на проекти с европейско финансиране.

20. Инвестиции в асоциирани и други предприятия (малцинствени участия)

Асоциираните предприятия са представени в междинния консолидиран финансов отчет на Групата по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 30 септември 2023 г.

В хиляди лева	Вид дейност	Дял %	30.09.2023	31.12.2022
---------------	-------------	-------	------------	------------

20.1. Асоциирани предприятия

“Фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	Производство на стрелки	49%
--	-------------------------	-----

Към 1 януари	3 822	4 146
Дял в печалбата (загубата)	1 130	1 001
Получени дивиденди	(1 001)	(1 325)
Към отчетния период	3 951	3 822

"Зона за обществен достъп - Бургас" АД	Проектиране, изграждане и експлоатиране на интермодален терминал	20%		
Към 1 януари			19	19
Дял в печалбата (загубата)			-	-
Към отчетния период			<u>19</u>	<u>19</u>
ЗАД "Алианс България"	Застрахователно дружество	2,796%		
Към 1 януари			742	742
Към отчетния период			<u>742</u>	<u>742</u>
Общо инвестиции:			<u>4 712</u>	<u>4 583</u>

Акциите в другите предприятия – малцинствени участия не се търгуват на публична фондова борса, поради което справедливата им стойност не може да бъде установена.

30 септември 2023 г.

В хиляди лева

	Страна на учредяване	% дялово участие	Активи	Пасиви	Приходи	Печалба/ (загуба)	Печалба/ (загуба), полагаща се на Групата
„фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	България	49%	27 786	19 822	25 330	2 307	1 130
„Зона за обществен достъп - Бургас” АД	България	20%	<u>202</u>	<u>69</u>	<u>6</u>	<u>3</u>	<u>-</u>
							1 130

31 декември 2022 г.

В хиляди лева

	Страна на учредяване	% дялово участие	Активи	Пасиви	Приходи	Печалба/ (загуба)	Печалба/ (загуба), полагаща се на Групата
„фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	България	49%	24 003	16 303	28 999	2 043	1 001
„Зона за обществен достъп - Бургас” АД	България	20%	<u>202</u>	<u>69</u>	<u>6</u>	<u>3</u>	<u>-</u>
							1 001

Данните за активи, пасиви, приходи и финансови резултати за „Зона за обществен достъп - Бургас” АД са от последните налични финансови отчети, които са към 31.12.2019 г.

Групата няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с нейните инвестиции в асоциирани предприятия.

20.2. Информация за дял в печалбата/(загубата) на асоциирани предприятия представена в междинния консолидиран отчет за приходите и разходите

<i>В хиляди лева</i>	Вид дейност	Дял % 30.09.2023	30.09.2022
„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	Производство на стрелки	49%	
Към 1 януари		3 822	4 146
Дял в печалбата (загубата)		1 130	1 077
Разпределени дивиденди		(1 001)	(1 325)
Към 30 септември		3 951	3 898

21. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	31.12.2022
Материали и консумативи	71 331	74 554
Готова продукция	512	305
Стоки	5	3
Общо:	71 848	74 862

21.1. Материали и консумативи

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	31.12.2022
Основни материали	27 194	31 177
Материални отпадъци (скрап)	16 298	15 794
Материали втора употреба	10 709	10 380
Основни резервни части и резервно оборудване	9 358	9 497
Горивни и смазочни материали	2 098	1 820
Други	5 674	5 886
Общо:	71 331	74 554

В група „Материали и консумативи“ са включени материални запаси, които се използват за капитализиране и ремонт на железопътната инфраструктура. Балансовата стойност на тези материални запаси към 30.09.2023 г. е 35 750 хил. лв. (31.12.2022 г.: 33 517 хил. лв.), разпределени в следните групи:

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	31.12.2022
Основни материали	19 829	17 831
Материали втора употреба	10 708	10 380
Основни резервни части и резервно оборудване	5 012	5 099
Други материали – финансирани	201	207
Общо:	35 750	33 517

Материални запаси към 30.09.2023 г. не са предоставяни като обезпечение на задължения.

22. Вземания

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Вземания от клиенти и доставчици (аванси)	90 662	86 784
Вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия	500	-
Други вземания	17 847	32 762
Общо:	109 009	119 546
в т.ч. финансови активи (пояснителна бел. 29.1)	88 727	87 599

22.1. Вземания от клиенти и доставчици

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Вземания от свързани лица под общ контрол	78 118	76 334
Вземания от други клиенти	10 323	10 560
Обезценка на вземания от други клиенти	(214)	(214)
Вземания от доставчици (аванси)	2 435	104
Общо:	90 662	86 784

На ред „Вземания от свързани лица под общ контрол“ се включват вземания от „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ-ТП“ ЕООД, „БДЖ-ПП“ ЕООД и „ТСВ“ ЕАД, с принципал МТС. Към 30.09.2023 г. най-големият длъжник е „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества с 78 072 хил. лв. или 86,11% от общо търговските вземания от клиенти и доставчици, като сумите са както следва: вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД възлизат в размер на 17 171 хил. лв., вземанията от „БДЖ-ТП“ ЕООД – в размер на 52 845 хил. лв. и „БДЖ-ПП“ ЕООД – в размер на 8 056 хил. лв., включващи вземания от инфраструктурни такси, спомагателни и допълнителни услуги за дезинфекция, мерене и други.. Във вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества са представени просрочени вземания, за които Компанията майка има сключени споразумения с „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ-ТП“ ЕООД с обща балансова стойност 59 627 хил. лв. за разсрочено плащане: ликвидност над една година с балансова стойност 55 103 хил. лв. (за 31.12.2022 г.: 57 496 хил. лв.) и ликвидност до една година с балансова стойност 4 524 хил. лв. (за 31.12.2022 г.: 4 524 хил. лв.), които се изпълняват съгласно договореностите. Остатък от сумата на вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества представляват вземания за услуги, възникнали през последното тримесечие и просрочени вземания от „БДЖ-ПП“ ЕООД в размер на 3 129 хил. лв. и „БДЖ-ТП“ ЕООД в размер на 7 814 хил. лв.

22.2. Други вземания

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Данъци за възстановяване	9 969	24 490
Съдебни вземания	4 261	4 240
Вземания по оперативни програми	-	919
Други вземания	3 617	3 113
Общо:	17 847	32 762

22.2.1. Съдебни вземания

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Вземания по съдебни спорове	1 751	1 743
Присъдени вземания	4 327	4 314
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1 817)	(1 817)
Общо:	4 261	4 240

22.2.2. Други вземания

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Блокирани парични средства в КТБ АД	4 434	4 434
Други дебитори	2 240	2 381
Дадени гаранции	1 721	1 082
Вземания по липси и начети	68	68
Други	9	3
Обезценка на други вземания	(4 855)	(4 855)
Общо:	3 617	3 113

На ред „Обезценка на други вземания“ е включена сумата в размер на 4 434 хил. лв., представляваща обезценка на блокирани парични средства в КТБ АД и сумата в размер на 421 хил. лв., представляваща обезценка на вземания, свързани с кражби.

Изменението в обезценката на търговските и други вземания може да бъде представено по следния начин:

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Салдо към 1 януари	6 886	6 886
Салдо към отчетния период	6 886	6 886

Анализ на необезценените просрочени търговски и други вземания е представен в пояснителна бележка 32.2.

23. Краткосрочни инвестиции

В междинния консолидиран счетоводен баланс са представени краткосрочни инвестиции, представляващи инвестиции във финансови активи – ценни книжа, оценени по справедлива стойност 20 хил. лв.

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Краткосрочни инвестиции:		
Финансови активи, държани за търгуване	20	27
Печалба(Загуба) от промяна на справедливата стойност	-	(7)
Общо:	20	20

24. Пари и парични еквиваленти

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Парични средства в брой	19	32
Парични средства по банкови сметки	457 329	407 785
Общо:	457 348	407 817

24.1. Парични средства в брой

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Каса в лева	10	26
Каса във валута	7	5
Ваучери за храна	2	1
Общо:	19	32

24.2. Парични средства по банкови сметки

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Разплащателна сметка в левове	456 940	407 454
Специални банкови сметки	389	331
Общо:	457 329	407 785

През 2022 г. е разкрита специална банкова сметка на поделение „Електроразпределение“ за разплащане към БНЕБ ЕАД в случаите на реализиране на нетни покупки на ел. енергия за технологични разходи. Наличността по нея е посочена на ред „Специална банкова сметка“ (пояснителна бележка 10.2).

С цел по-ефективно управление на паричните средства и ежедневен контрол, всички разплащания на Компанията майка и нейните структурни звена са включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) като отделна първостепенна система за чужди средства на принципа – МТС чрез сметки в Българска народна банка (БНБ). Титуляр на сметките в БНБ е МТС.

За целите на изпълнение на условията на проекти по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Компанията майка извършва безналични разплащания с контрагенти със средства получени от Кохезионен фонд и Европейски фонд за регионално развитие, включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) чрез сметка, титуляр на която е Управляващият орган към МТС, който финализира разплащанията.

По този ред през деветмесечието на 2023 г. Компанията майка е уредила задължения към свои доставчици по проекти, финансирани по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ в размер на 118 219 хил. лв. (31.12.2022 год. – 109 646 хил. лв.). Тези средства не са включени в консолидирания отчет за паричните потоци за съответните периоди (пояснителна бележка 29).

25. Собствен капитал

25.1. Основен капитал

Към 30 септември 2023 г. основният капитал на Групата е в размер на 100 000 хил. лв. Едноличен собственик на капитала е държавата, чийто права се упражняват от министъра на транспорта и съобщенията.

25.2. Допълнителни резерви

Допълнителните резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията майка от Национална компания „Български държавни железници“, (Разделителен протокол към 31 декември 2001 г.). Стойностният размер на допълнителните резерви към 30.09.2023 г. е 392 305 хил. лв. (31.12.2022 г.: 391 699 хил. лв.). През деветмесечието на 2023 г. за сметка на допълнителните резерви са:

- предоставени безвъзмездно нетекущи активи на стойност 773 хил. лв. съгласно:
 - Решение №1069 от 23.12.2022 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.;
 - Решение №36 от 18.01.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.;
 - Решение №94 от 01.02.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.;
 - Решение №40 от 19.01.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.;
 - Решение №122 от 15.02.2023 г. на МС и Решение на УС №14-04/23 от 12.04.2023 г.;
 - Решение №190 от 16.03.2023 г. на МС и Решения на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г. и №23-07/23 от 06.07.2023 г.;
 - Решение №846 от 28.10.2022 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.;

- Решение №223 от 30.03.2023 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.;
- Решение №224 от 30.03.2023 г. на МС и Решения на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г. и №23-07/23 от 06.07.2023 г.;
- Решение №372 от 12.05.2023 г. на МС и Решение на УС №19-06/23 от 14.06.2023 г.;
- Решение №216 от 24.03.2023 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.;
- Решение №265 от 05.04.2023 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.;
- Решение №204 от 23.03.2023 г. на МС и Решение на УС №18-06/23 от 07.06.2023 г.;
- Решение №371 от 12.05.2023 г. на МС и Решение на УС №20-06/23 от 23.06.2023 г.;
- Решение №417 от 02.06.2023 г. на МС и Решение на УС №24-07/23 от 14.07.2023 г.
- отписани нетекущи активи на стойност 167 хил. лв. съгласно:
- Заповед №ДС-14-173 от 22.08.2023 г. на Областния управител на Област Пловдив и Решение на УС №12-05/20 от 21.05.2020 г.

Тези изменения са представени в отчета за промените в собствения капитал като сделки със собственика.

25.3. Преоценъчен резерв

	30.09.2023	31.12.2022
<i>В хиляди лева</i>		
Салдо към 1 януари	1 375 645	1 405 135
Освободен преоценъчен резерв на отписани (бракувани) активи	(1 873)	(6 004)
Данъчен ефект от отписания преоценъчен резерв	-	600
Прехвърляне на преоценъчен резерв на отписани активи в неразмразена печалба	-	(26 762)
Данъчен ефект от прехвърления преоценъчен резерв	-	2 676
Салдо към отчетния период	1 373 772	1 375 645

Представеният преоценъчен резерв е формиран от разликите между балансовата и справедливата стойност на преоценяваните дълготрайни материални активи на Групата към 1 януари 2005 г. и към 1 януари 2012 г., редуциран с преоценъчния резерв на отписаните през съответните отчетни периоди дълготрайни материални активи и съответстващият им пасив по отсрочени данъци (пояснителна бележка 19 и 26).

26. Отсрочени данъчни пасиви и активи

Ефективната данъчна ставка за целите на изчислението на отсрочените данъчни пасиви и пасиви за 2023 г. и сравнимия период 2022 г. е 10%.

26.1. Отсрочени данъчни пасиви

	30.09.2023	31.12.2022
<i>В хиляди лева</i>		
Към 1 януари	88 244	91 206
Отписан отсрочен данъчен пасив	-	(600)
Промяна на отсрочен данъчен пасив от освободен преоценъчен резерв	-	(2 362)
Салдо към отчетния период	88 244	88 244

Признатите отсрочени данъчни пасиви са свързани с разликата между счетоводната и данъчна балансова стойност на дълготрайните материални активи към края на отчетния период.

27. Лизинг

27.1. Оперативен лизинг

Групата като лизингополучател:

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 208 хил. лв. (30.09.2022 г.: 227 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Групата.

Договорите за оперативен лизинг на Групата не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

Групата като лизингодател:

Недвижими имоти на Групата са отдавани под наем по договори за оперативен лизинг.

Приходите от наеми за деветмесечието на 2023 г., възлизащи на 2 959 хил. лв. (30.09.2022 г.: 2 741 хил. лв.), са включени в консолидирания отчет за приходите и разходите на ред „Други приходи”. Компанията майка внася 50% от получените приходи от наеми в държавния бюджет съгласно Закона за държавния бюджет на Република България. Не са признавани условни наеми.

27.2. Финансов лизинг

През 2021 г. Компанията майка сключва договор с предмет „Закупуване на нови транспортни средства за нуждите на ДП НКЖИ, при условията на финансов лизинг“ на стойност 4 702 хил. лв. без ДДС (5 532 хил. лв. с ДДС). Срокът на финансовия лизинг е 5 години.

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	31.12.2022
Към 1 януари	2 813	3 455
Платена главница	(417)	(540)
Платена лихва (пояснителна бележка 16)	(64)	(102)
Салдо към отчетния период	2 332	2 813
<i>в т.ч. изискуеми над 1 год.</i>	<i>1 690</i>	<i>2 171</i>

28. Задължения

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	31.12.2022
Задължения към доставчици	77 668	13 395
Задължения към финансови предприятия (пояснителна бележка 27.2)	2 332	2 813
Задължения, свързани с асоциирани предприятия	489	14
Получени аванси	1	-
Други задължения	59 147	43 252
Общо:	139 637	59 474
<i>в т.ч. финансови пасиви (бележка 31.2)</i>	<i>117 585</i>	<i>41 404</i>

Задълженията към 30.09.2023 г. към асоциирани предприятия в размер на 489 хил. лв. (31.12.2022 г.: 14 хил. лв.) представляват закупени стрелкови части и други материали от „Фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД.

28.1. Задължения към доставчици

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	31.12.2022
Задължения към свързани предприятия под общ контрол (МТС)	784	762
Задължения към други доставчици	76 884	12 633
Общо:	77 668	13 395

28.2. Други задължения

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Гаранции за изпълнение на договори	37 096	25 182
Задължения към персонала	12 230	15 569
Задължения за социално осигуряване	5 781	1 047
Задължения за данъци	3 030	254
Други задължения	1 010	1 200
Общо:	59 147	43 252

Нетната балансова стойност на задълженията към доставчици и други се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Посочената сума над 1 година, на ред „Други задължения“ в междинния консолидиран счетоводен баланс, в размер на 25 881 хил. лв., представлява сума за освобождаване/връщане на гаранции по ЗОП за обезпечаване доброто изпълнение по договори за обществени поръчки, които не са дължими в следващия отчетен период.

28.2.1. Задължения за данъци

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Данъци по ЗДДФЛ	2 937	106
Данъци по чл. 204 от ЗКПО	47	64
Вноски по чл. 99 от Закон за държавния бюджет за 2022 г. (50% от получени наеми)	36	65
Данъци към общини	10	19
Общо:	3 030	254

28.2.2. Други задължения

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Задължения по застраховане	51	3
Други кредитори	959	1 197
Общо:	1 010	1 200

29. Финансирания

Финансиранията са безвъзмездни средства, предоставени от държавата и европейските фондове и представляват отсрочени приходи за бъдещи периоди (балансирана стойност на финансиранията), които се признават на систематична база за срока на полезния живот на нетекущи активи, придобити с получените безвъзмездни средства.

Когато безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са свързани с разходна позиция, те се признават като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира.

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Нетекущи:		
Финансирания, свързани с нетекущи амортизируеми активи	1 944 396	2 035 571
Финансирания за нетекущи активи в процес на изграждане	1 817 581	1 525 974
Финансирания за текуща дейност	17 303	8 720
Общо:	3 779 280	3 570 265

29.1. Движение през периода по източници на финансиране, представени в междинните консолидирани счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите

Групата е бенефициент по проекти, финансирани със средства от ЕС по проекти по Оперативна програма „Транспорт 2007–2013“, Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Механизъм за свързване на Европа (МСЕ). Финансирането на тези проекти се извършва от Кохезионния фонд, ЕФРР, национално съфинансиране от ДБ и от средства на Групата.

Към 30.09.2023 г. Групата получава безвъзмездни средства, предоставени от Държавния бюджет, в размер на 319 148 хил. лв. (31.12.2022 г.: 441 932 хил. лв.), от които текуща субсидия за покриване на разходи в размер на 199 948 хил. лв. и 119 200 хил. лв. за капиталов трансфер.

През деветмесечието на 2023 г. са начислени правителствени компенсации за ел. енергия, по Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, посочени на ред „Финансирания, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“.

През 2022 г. на основание ПМС №131 от 16.06.2022 г. е възстановена възмездна финансова помощ, получена през 2021 г. от НКЖИ (с ПМС №267 от 05.08.2021 г.) в качеството си на бенефициент по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, в размер на 45 003 хил. лв. Възстановената сума е посочена на ред „Получена/(Възстановена) възмездна финансова помощ“.

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	31.12.2022
Към 1 януари	3 570 265	3 136 016
Получени от държавния бюджет	319 148	441 932
Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ (пояснителна бележка 22.2)	118 219	109 646
Механизъм за свързване на Европа	34 166	309 259
Получени/(Възстановени) финансирания от УО по Оперативни програми	24 762	54 625
Получени ДДС 06/2011	20 595	-
Правителствени компенсации за ел. енергия	713	10 195
Финансирания по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна	7	52
ПМС за одобряване на неотложни разходи при бедствия	-	1 561
Получени други финансирания	-	152
Възстановени средства на държавния бюджет за капиталов трансфер	-	(1 011)
Получена/(Възстановена) възмездна финансова помощ	-	(45 003)
Признати в индивидуален отчет за приходите и разходите (пояснителна бел. 11.1)	(308 595)	(447 159)
Към отчетния период	3 779 280	3 570 265

29.2. Движение през периода по източници на финансиране, представени в междинния консолидиран отчет за паричния поток

В хиляди лева	30.09.2023	30.09.2022
Получени финансираня		
Получени от държавния бюджет за текуща субсидия	199 948	203 513
Получени от държавния бюджет за капиталов трансфер	119 200	73 283
Механизъм за свързване на Европа	34 166	51 542
Получени финансиране от УО по Оперативни програми	25 590	53 890
Получени ДДС 06/2011	20 595	-
Получени финансираня по Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна	14	12
Получени средства с ПМС за одобряване на неотложни разходи при бедствия	-	1 486
Получени други финансираня	-	105
Общо:	399 513	383 831

В хиляди лева	30.09.2023	30.09.2022
Възстановени финансираня		
Възстановени средства на държавния бюджет за капиталов трансфер	-	(1 011)
Възстановена възмездна финансова помощ чрез МТС	-	(45 003)
Общо:	-	(46 014)

30. Свързани лица

30.1. Сделки със свързани предприятия

30.1.1. Сделки с асоциирани и други свързани предприятия

В хиляди лева	30.09.2023	30.09.2022
Продажба на стоки и услуги	9	5
продажба на услуги на „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	9	5
Покупки на стоки и услуги	1 980	2 575
	1 859	2 459
покупки на услуги от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	121	116
Други сделки		
Получени гаранции по договори през 2023 г. от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	1	11

30.1.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол (МТС)

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Продажба на стоки и услуги	62 548	74 123
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	136	136
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	41 091	47 771
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	21 201	26 124
„ТСВ“ ЕАД	120	92
Покупки на стоки и услуги	14 286	20 483
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	17	18
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	4 450	4 444
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	1 795	3 479
„ТСВ“ ЕАД	8 024	12 542
Други сделки		
<i>Възникнали съдебни вземания през 2023 г. от:</i>	4	-
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	4	-
<i>Получени гаранции по договори през 2023 г. от:</i>	-	175
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	-	175

30.1.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния съвет, Одитния комитет, Генералния директор и Ликвидатора на дъщерното дружество. Доходите на ключовия управленски персонал, включително осигуровки, са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	30.09.2022
Заплати и други краткосрочни доходи	324	291
Осигуровки	18	15
Общо:	342	306

30.1.4. Безналични сделки

Към 30.09.2023 г. не са подписани споразумения за прихващане на насрещни вземания и задължения със свързани лица под общ контрол, с принципал МТС (30.09.2022 г.: 3 508 хил. лв.).

30.2. Разчети със свързани предприятия

Вземания и задължения от свързани лица под общ контрол, с принципал МТС, които не са Вземания и задължения от предприятия от група, по смисъла на СС, са представени на ред Вземания и задължения от клиенти и доставчици в междинния консолидиран счетоводен баланс.

30.2.1. Вземания от асоциирани предприятия

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2023	31.12.2022
„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	500	-
Общо текущи вземания от асоциирани предприятия:	500	-

30.2.2. Вземания от свързани лица под общ контрол (МТС)

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	17 171	17 216
в т. ч. вземания по споразумения над 1 г.	16 969	17 014
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	8 056	8 025
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	52 845	51 071
в т. ч. вземания по споразумения над 1 г	38 134	41 482
„ТСВ“ ЕАД	46	22
Общо вземания от свързани лица под общ контрол	78 618	76 334
в т. ч. вземания по споразумения над 1 г	55 103	58 496
Други вземания от свързани лица под общ контрол (МТС)		
„ТСВ“ ЕАД	1 981	1 499
Вземания по аванси	1 981	1 499
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	129	125
Съдебни вземания	129	125

30.2.3. Задължения към асоциирани предприятия

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	489	14
Общо задължения към асоциирани предприятия:	489	14
Други задължения към асоциирани предприятия		
„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	5	11
Задължения по получени гаранции	5	11

30.2.4. Задължения към свързани лица под общ контрол (МТС)

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	480	554
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	303	202
„ТСВ“ ЕАД	1	6
Общо задължения към свързани лица под общ контрол	784	762
Други задължения към свързани лица под общ контрол (МТС)		
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	1	1
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	2 811	2 811
„ТСВ“ ЕАД	2	2
Задължения по получени гаранции	2 814	2 814

31. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

31.1. Финансови активи

Финансови активи са:

В хиляди лева	Бележка	30.09.2023	31.12.2022
Финансови активи на разположение за продажба	23	20	20
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания	22	88 727	87 599
Пари и парични еквиваленти	24	457 348	407 817
Общо финансови активи:		546 095	495 436

Ред „Вземания“ включва финансови активи, както следва:

от ред „Вземания“	30.09.2023	31.12.2022
В хиляди лева		
Вземания от свързани лица под общ контрол	78 118	76 334
Вземания от други клиенти	10 323	10 560
Вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия	500	-
Вземания по оперативни програми	-	919
Обезценка на вземания от други клиенти	(214)	(214)
Общо вземания – финансови :	88 727	87 599

31.2. Финансови пасиви

Финансови пасиви са:

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Търговски задължения	77 668	13 395
Задължения свързани с гаранции	37 096	25 182
в т.ч. над 1 г.	25 881	19 038
Задължения към финансови предприятия	2 332	2 813
в т.ч. над 1 г.	1 690	2 171
Задължения свързани с асоциирани и смесени предприятия	489	14
Общо финансови пасиви:	117 585	41 404
в т.ч. над 1 г.	27 571	21 209

В бележка 6.13 е предоставена информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в бележка 32.

32. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Детайлна информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата е представена в бележка 31. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Компанията майка в сътрудничество с Управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост. Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

32.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

32.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства, инвестиции и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Финансови активи на разположение		
за продажба	20	20
Търговски и други вземания	88 727	87 599
Пари и парични еквиваленти	457 348	407 817
Балансова стойност	546 095	495 436

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск.

Групата не е предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

Към датата на консолидирания финансов отчет някои от необезценените търговски и други вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценените търговски и други вземания е следната:

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Непросрочени	11 940	12 827
Просрочени до 90 дни	6 689	1 588
Просрочени между 90 – 180 дни	858	117
Просрочени между 180 – 365 дни	158	4 374
Просрочени над 365 дни	69 082	68 693
Общо	88 727	87 599

По отношение на търговските и други вземания Компанията майка е изложена на значителен кредитен риск от основните превозвачи – „Холдинг БДЖ” ЕАД и неговите дъщерни дружества. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговските и други вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра. На основание подписани Споразумения от 31.05.2013 г. е договорена опция Компанията майка да придобие имоти чрез покупко-продажба от „Холдинг БДЖ” ЕАД и неговите дъщерни дружества по схемата „дълг срещу собственост“, за уреждане на тези вземания.

Търговските и други вземания, просрочени над 365 дни, в размер на 69 082 хил. лв. към 30 септември 2023 г. включват:

- 17 153 хил. лв. – Вземания от „Холдинг БДЖ” ЕАД
- 44 648 хил. лв. – Вземания от „БДЖ-ТП” ЕООД
- 3 119 хил. лв. – Вземания от „БДЖ-ПП” ЕООД
- 4 162 хил. лв. представляват вземания от други контрагенти над една година, за които Компанията майка предприема действия по събирането им.

За уреждане на финансовите задължения на „Холдинг БДЖ“ ЕАД по фактури, издадени от Компанията майка през 2010 г., 2011 г., 2012 г., и през периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. е подписано споразумение на 31.05.2013 г. между Компанията майка и „Холдинг БДЖ“ ЕАД за разсрочено плащане, което се изпълнява съгласно договореностите. Остатъка от сумата към 30.09.2023 г. по споразумението е 17 029 хил. лв. Договорените парични потоци по споразумението до 1 г. са 60 хил. лв.

За уреждане на финансовите задължения на „БДЖ Товарни превози“ ЕООД по фактури, издадени от Компанията майка през 2011 г., 2012 г., и през периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. е подписано споразумение на 31.05.2013 г. между Компанията майка и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД за разсрочено плащане, което се изпълнява съгласно договореностите. Остатъка от сумата към 30.09.2023 г. по споразумението е 37 184 хил. лв.

За уреждане на финансовите задължения на „БДЖ Товарни превози“ ЕООД по фактури, издадени от Компанията майка за периода от 30.06.2020 г. до 30.09.2021 г. е подписано споразумение на 07.12.2021 г., което се изпълнява, съгласно договореностите. Остатъкът от сумата към 30.09.2023 г. по споразумението е 5 414 хил. лв., част от която е включена в просрочените вземания над 1 год.

Договорените парични потоци до 1 г. по споразуменията са 4 464 хил. лв.

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет Компанията майка има предявени съдебни искове за събиране на дължими суми срещу следните железопътни превозвачи:

- „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД – предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси (такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия) и мораторни лихви.
- „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД:
 - Предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси (такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия) и мораторни лихви;
 - Предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси, цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на Компанията майка и мораторни лихви.

- „Българска железопътна компания“ ЕАД – предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси (такса преминаване и такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия), цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на Компанията майка, допълнителни услуги и мораторни лихви.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти в банки се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

През деветмесечието на 2023 г. не са признати загуби от обезценка по отношение на търговските и други вземания над 1 година. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Компанията майка по отношение на тези финансови инструменти.

32.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно.

Групата държи пари в брой и по банкови сметки, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез безлихвена финансова помощ и финансирания от държавата.

Към 30 септември 2023 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

В хиляди лева

	Текущи До 1 година	Нетекущи От 1 до 5 години
30 септември 2023 г.		
Задължения към финансови предприятия	642	1 690
Търговски и други задължения	89 372	25 881
Общо	90 014	27 571

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

В хиляди лева

	Текущи До 1 година	Нетекущи От 1 до 5 години
31 декември 2022 г.		
Задължения към финансови предприятия	642	2 171
Търговски и други задължения	19 553	19 038
Общо	20 195	21 209

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

33. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие;
- да осигури адекватна рентабилност на собствения капитал.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на собствения капитал към получените заеми.

Групата определя собствения капитал и заемите на основата на балансовата им стойност.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

В хиляди лева	30.09.2023	31.12.2022
Собствен капитал	1 267 255	1 278 389
Общо привлечен капитал (без безвъзмездни средства и отсрочени данъчни пасиви)	171 534	91 371
Пари и парични еквиваленти	(457 348)	(407 817)
Нетен дълг	(285 814)	(316 446)
Съотношение на собствен капитал към привлечен капитал	7:1	14:1

34. Условни пасиви

Към 30 септември 2023 г. срещу Компанията майка има предявени съдебни искове на стойност 1 382 хил. лв., представляващи обезщетения за претърпени имуществени вреди, изхода за които не може да се прогнозира.

Към 30 септември 2023 г. са предявени 44 граждански иска срещу Компанията майка за обща сума в размер на 5 144 хил. лв. (пет милиона сто четиридесет и четири хиляди лева), представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди на пострадалите граждани, в резултат на причинена мощна взривна вълна на 10.12.2016 г. в района на гара Хитрино, обл. Шумен, при преминаване на влакова композиция. Към датата на издаване на настоящия междинен консолидиран финансов отчет изходът по предявените дела не може да се прогнозира, поради тяхната правна и фактическа сложност. През месец април 2023 година с решение на Върховния касационен съд, за произшествието на гара Хитрино са признати за виновни двамата машинисти, управлявали влаковата композиция. Заведените граждански дела срещу Компанията майка, които са спрени ще бъдат възобновени, въз основа на решението на ВАС.

Във връзка с изпълнение на проекти, финансирани със средства от ЕС по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Механизъм за свързване на Европа (МСЕ), по които Компанията майка е бенефициент, са наложени финансови корекции, които са в процес на потвърждаване от съответните органи, и за които са възможни парични потоци за вероятното им уреждане.

Ръководството на Групата счита, че другите отправени искове по-скоро няма да доведат до разходи за Компанията майка и изходящи парични потоци при уреждането им.

Дъщерното дружество не е страна по съдебни дела към датата на издаване на настоящия консолидиран финансов отчет.

Не са възникнали условни пасиви за Групата по отношение на асоциирани и други свързани предприятия.

35. Събития след края на отчетния период

След отчетната дата:

- продължава военния конфликт Русия и Украйна, като някои държави обявиха пакети от санкции срещу Руската федерация. Групата няма директни експозиции към свързани лица и/или ключови клиенти или доставчици от тези страни. Групата разглежда тези събития като некоригиращи събития след отчетния период, като не очаква съществени преки ефекти за дейността на Групата, чийто ефект не може да бъде оценен в момента с достатъчна степен на увереност. Възможни са непреки ефекти – през вериги доставки, цени на суровини и други ресурси, инфлация, трудови ресурси и други, които не бихме могли да оценим на този етап;

Не са настъпили други събития след датата на междинния индивидуален финансов отчет, които да влияят на информацията представена в настоящия финансов отчет за деветмесечието на 2023 година и които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания.

Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД

инж. Мария Генцова
Генерален директор

Дата на съставяне
27 ноември 2023 г.

Лидия Давидова
Главен счетоводител

Заличено съгл.чл.59, ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЛД